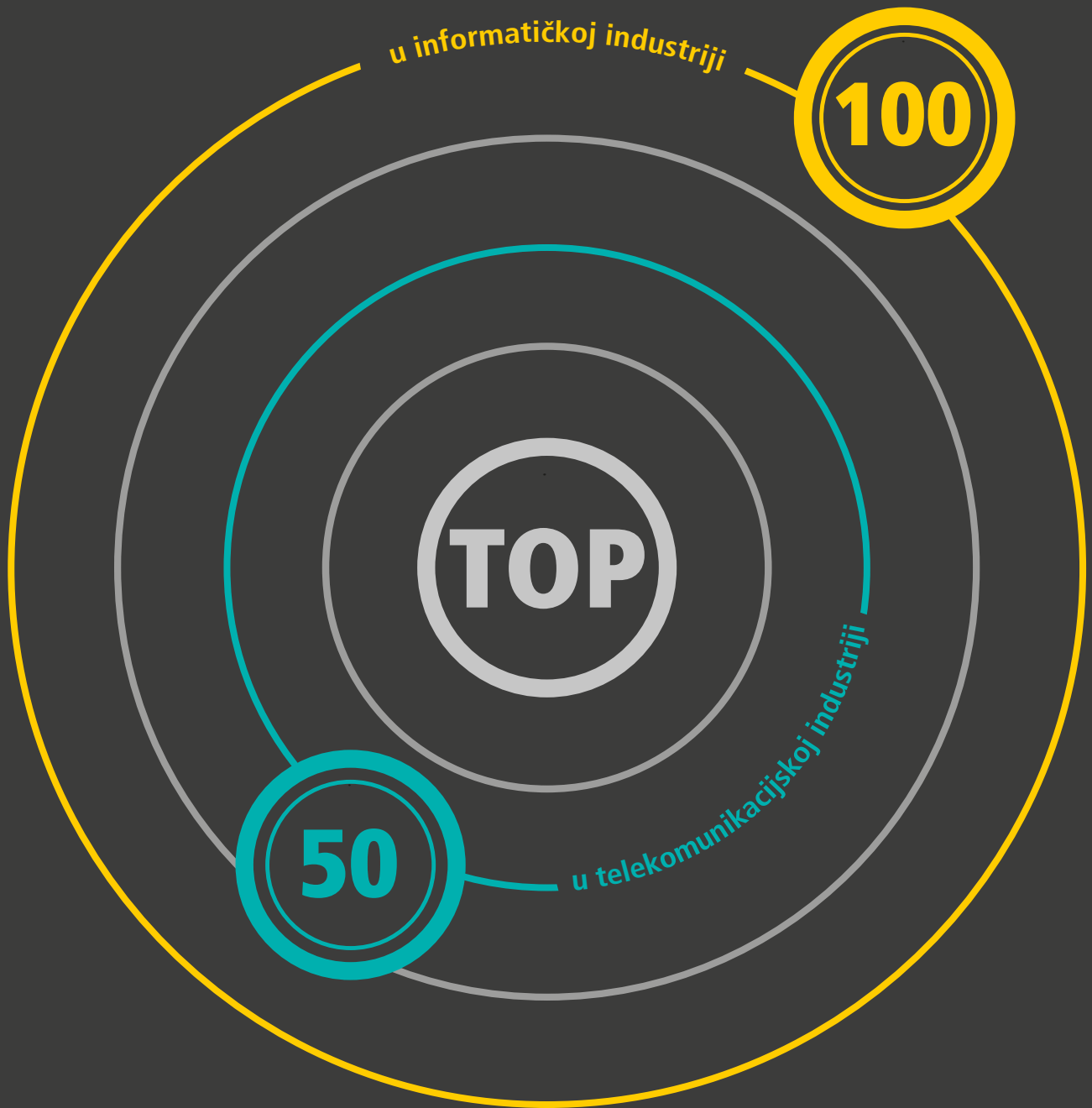

^einfoTrend

POSEBNI PRILOG

Povratak u 2006.

Informatika i telekomunikacije, kao dva zasebna segmenta ICT industrije, bilježe različite trendove s obzirom na kretanje prihoda u posljednjim dvjema godinama: i dok je prihod IT tvrtki ostao isti, rezultat sektora telekomunikacija je za 11,6% lošiji nego prije godinu dana.

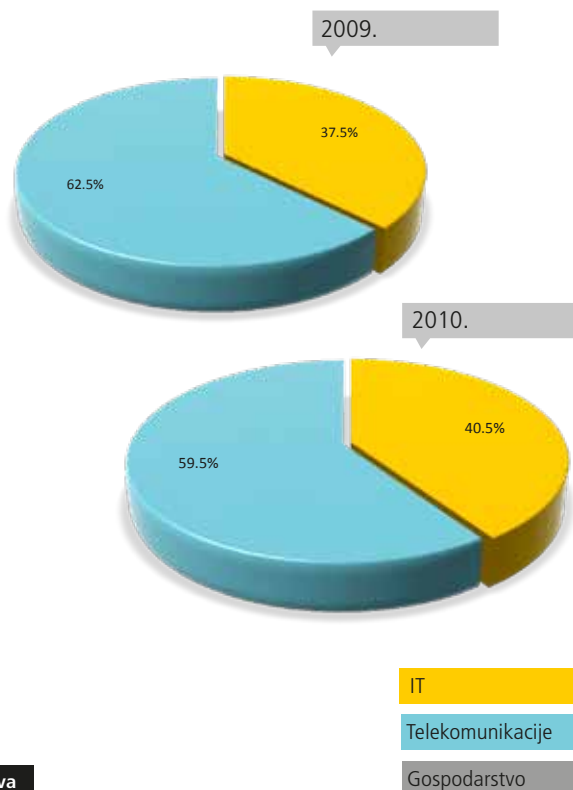
Ukupan prihod svih hrvatskih tvrtki koje su se bavile nekom djelatnošću iz područja informacijskih tehnologija i telekomunikacija dosegao je tijekom 2010. godine 27,65 milijardi kuna. U usporedbi s prihodom godinu dana prije, navedena brojka predstavlja pad od 7,2%.

Spomenute trendove koji su donijeli rast udjela IT tvrtki uz istovremeni pad udjela telekomunikacijskih tvrtki u ukupnome prihodu ICT sektora možda najbolje oslikava sljedeći grafikon. (slika 1)

Zajedničko za oba segmenta jest da su se s obzirom na razinu prihoda vratili četiri koraka unazad, odnosno točno na ono što su imali 2006. Razlika je jedino u tome što se cjelokupan pad prihoda IT tvrtki dogodio tijekom 2009., dok su se muke po telekomunikacijskome segmentu rastegle na dvije godine. Mislimo da je takav trend u telekomunikacijama posljedica uvođenja posebnoga poreza na mobilnu telekomunikaciju točno na polovini 2009., zbog čega su se njegovi stvarni učinci odrazili na rezultatima za dvije kalendarske godine. Usporedbu trendova rasta prihoda dvaju segmenata hrvatskoga ICT sektora (u odnosu na konjunkturu nacionalnoga gospodarstva) prikazuje slika 2.

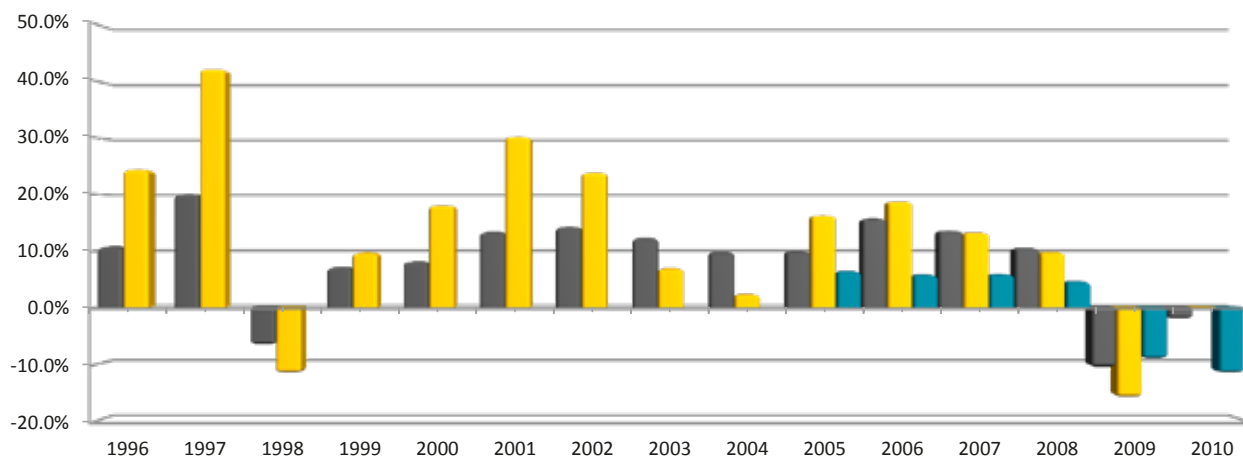
Slika 1

Udio pojedinih segmenata u ukupnome prihodu hrvatskih ICT tvrtki, usporedba rezultata za godine 2009. i 2010.

Slika 2

Rast ukupnoga prihoda ICT industrije i ukupnoga gospodarstva (nefinancijski sektor), 1996.-2010. (godišnje stope rasta)

Stagnacija na razini 2006.

U 2010. IT tvrtke uključene u to izvješće ostvarile su ukupni prihod od 11,19 milijardi kuna, što je gotovo isto koliko su zabilježile i godinu dana prije. A prisjetimo se, pad je prometa informatičke industrije u 2009. iznosio gotovo 16 posto. Time je lani promet informatičke industrije vraćen na razinu iz 2006. I dobit je (prije oporezivanja) u 2010. zadržana na razini prethodne godine (oko 637 milijuna kuna) dok je istodobno broj zaposlenih u IT industriji povećan za 1,3 posto (na 12.671). Kao odraz tih kretanja, produktivnost IT industrije, mjerena prihodom po radniku, opala je za 1,7 posto. Ostvarena bruto profitna marža za IT industriju kao cjelinu iznosila je 5,7 posto.

U usporedbi s ukupnim gospodarstvom (nefinancijski sektor), IT industrija je zabilježila povoljniji rezultat kad je u pitanju ukupan prihod (promet ukupnoga gospodarstva u 2010. opao je za 2,0 posto) i zaposlenost (pad u gospodarstvu od 2,9 posto). Međutim, kad je riječ o ostvarenoj dobiti, rezultat je ukupnoga gospodarstva bio nešto povoljniji - profit u gospodarstvu (u tvrtkama koje su ostvarile dobit) povećan je za 14,2 posto u odnosu na godinu dana prije dok je kod IT tvrtki opadao.

Takvi rezultati poslovanja informatičke industrije korespondiraju s nastavkom nepovoljnih konjunkturalnih kretanja u zemlji. Bruto društveni proizvod u 2010. opao je za daljnjih 1,2 posto (nakon pada od 6,0 posto u 2009.) pri čem su ulaganja nastavila snažan pad, za 11,3 posto (nakon pada od 11,8 posto u 2009.) dok je osobna potrošnja opala za 0,9 posto (nakon pada od 8,5 posto u 2009.). Nastavak recesije jasno je pokazao da je njezin uzrok u neodrživome obrascu gospodarskoga razvoja zemlje prisutan posljednjih desetak godina, a koji je rezultirao sve većim deficitima u bilanci tekućih transakcija i posljedičnom kumuliranju vanjskoga duga zemlje i previsokoj razini javnih rashoda, uz povećanje nezaposlenosti i nelikvidnosti. Mjere usmjerene na suzbijanje nepovoljnih ekonomskih kretanja u posljednjim dvjema godinama nisu dale opipljivije rezultate.

Dok se u 2009. snažan pad agregatne potražnje odrazio velikim padom prodaje informatičke opreme, softvera i IT usluga, u 2010. potražnja se vraća na razinu iz 2009., a koja pak opsegom korespondira s IT potrošnjom ostvarenom u 2006. I dinamika potrošnje po segmentima u 2010. razlikuje se od one godinu dana prije; u 2009. najviše je bila pogođena prodaja hardvera; računala i periferne opreme, odnosno prihodi IT trgovaca distributera i maloprodaje, dok su prihodi sistem integratora i softver vendora pali znatno manje. U 2010. prodaja hardvera opada, odnosno neznatno raste, ali, očekivano, nastavlja se pad prodaje pakiranoga softvera, a smanjuju se i prihodi od pružanja IT usluga. U takvim okvirima, a i kao posljedica postignuća na strani ponude u prilagodbi novonastalim okolnostima, ukupni prihodi vodećih IT distributera neznatno rastu, u maloprodaji i dalje opadaju, a dosta se smanjuje promet kategorije globalnih proizvođača softvera i njihovih partnera. Vodeći sistem integratori, prilagodbom poslovanju u bitno otežanim uvjetima uspijevaju neznatno povećati svoje prihode dok promet vodećih lokalnih proizvođača softvera opada.

Sa stanovišta dinamike najbitnijih segmenata IT potražnje, u 2010. znatnije je opala IT potražnja telekomunikacijskoga sek-

tora i države, nešto manje financijskoga sektora dok je segment domaćinstava zabilježio skroman rast.

Općenito, kriza smanjuje volumen IT potražnje i mijenja njezinu strukturu prema proizvodima koje mogu dati neposrednu korist ili smanjiti troškove u kratkome roku, ili su pak obvezne naravi (vezani uz regulatorne okvire). Odustaje se, odnosno odgađa započinjanje novih, većih projekata, sve se više posla povjerava internim IT odjelima, a kapitalni se izdatci, koliko je to god moguće, zamjenjuju operativnima. Pri tome u prvi plan dolaze procesi kao konsolidacija i virtualizacija s ciljem optimizacije IT troškova, a mijenja se model nabave - od ulaganja (CAPEX) prema outsourcingu/cloudu (*infrastructure and software as a service*) modelu (OPex, *pay per use*). Treba napomenuti da tako kriza ubrzava inače dugoročne trendove nabave i korištenja informatičke tehnologije.

IT industrija se prilagođava nižoj razini i novim značajkama potražnje. Naravno, to nije lako - bara je sve manja, a broj je krokodila isti, ako ne i veći. Kompetitivni pritisci snižavaju prodajne cijene i marže IT proizvoda i usluga. Informatička su poduzeća kao odgovor na manje prihode i dobit prisiljena na restrukturiranje; preispitivanje svoje strategije, portfelja ekspertize, proizvoda i usluga, spleta ciljanih tržišta i tipova klijenata i marketing mixa. A to je najčešće popraćeno bolnim rezanjem troškova, koje u nekim slučajevima uključuje i otpuštanja radnika. Istodobno, pojačavaju se i procesi konsolidacije unutar IT branše (spajanja i preuzimanja) u cilju postizanja kritične mase poduzeća u tehnološkome, financijskome i upravljačkome potencijalu, a kako bi se moglo odgovoriti konkurenciji. Jasno, u tim naporima svi ne uspijevaju jednako, a o tome bjelodano svjedoče i rezultati poslovanja pojedinih IT poduzeća koja su izložena u ovome pregledu.

Bruto i neto princip

Pri sagledavanju rezultata poslovanja informatičkoga sektora treba uzeti u obzir da su financijski pokazatelji poslovanja (ukupni prihodi, dobit), sa svojom specifičnom iskaznom moći jedan od načina, odnosno sustava indikatora kvantifikacije kretanja informatičke industrije u zemlji.

Taj je način praćenja zasnovan na tzv. bruto principu, tj.

uključuje ukupan prihod svih IT poduzeća čemu je imanentno dvostruko ili višestruko zbrajanje prihoda kad roba kola u distributivnome lancu, kad se usluge daju na izvedbu podgovaračima, a uključuju i prihod ostvaren izvozom. Uz to, pritom su uključeni i prihodi od artikala koji ne spadaju u IT - potrošačka elektronika, televizori, klima uređaji i dr. – a koje prodaju IT distributeri i maloprodaja.

Praćenjem po bruto principu dobiva se uvid u razmjernu veličinu i financijsku snagu pojedinih poduzeća i omogućava sagledavanje značenja ukupne IT industrije i njezinih dijelova u ukupnome gospodarstvu, ali ne i pregled stvarne IT potrošnje u zemlji.

Pristup mjerenju stvarnoga volumena IT izdataka ili IT potrošnje u zemlji - tzv. neto princip praćenja - primjenjuje IDC Adriatics, analitička kuća koja već više od deset godina prati

i analizira hrvatsko IT tržište. IDC kao mjeru veličine IT tržišta, odnosno kretanja ukupne IT potrošnje uzima vrijednost isporuka informatičkih proizvoda i usluga krajnjim korisnicima: gospodarstvu, državi i kućanstvima. Tako se izbjegava prije spomenuto višestruko zbrajanje pojedinačnih prihoda i isključuju proizvodi koji ne spadaju u IT.

Prema studiji IDC Adriatics-a **Croatia IT Market 2011-2015 Forecast and 2010 Vendor Shares (IDC#ESQ01T, May 2011)** ukupne isporuke, odnosno IT izdatci u Hrvatskoj, u 2010. iznosili su 1,06 milijardi US\$ (5,82 milijardi kuna) i smanjeni su u odnosu na 2009. za 5,3 posto izraženo u dolarima, odnosno 1,3 posto prikazano u kunama. Pritom su izdatci (u USD) za hardver smanjeni za 2,7 posto dok je potrošnja za pakirani softver i IT usluge opala za 11,2, odnosno 6,1 posto.

Obuhvat IT industrije

1.822

Od 96.758 tvrtki koje su predale financijsko izvješće za 2010. izdvojene su samo 1.822 informatičke. Tu ulaze sve tvrtke s pretežitom djelatnošću:

- Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima,
- Izdavanje softvera,
- Informacijske uslužne djelatnosti,
- Proizvodnja računala i periferne opreme,
- Trgovina na veliko i malo računalima, perifernom opremom i softverom.

Osnovno, ali ne i jedino mjerilo je šifra pretežite djelatnosti, pa su tako iz dobivene skupine tvrtki izdvojene one koje se prema našoj spoznaji ne bave pretežito informatičkom djelatnošću. Jednako tako, popisu su pak pridodane one koje su registrirane s nekom drugom šifrom djelatnosti, a većinu ukupnoga prihoda i dodane vrijednosti ostvaruju informatičkom djelatnošću. Prema tomu, tri su osnovna preduvjeta za izdvajanja skupa informatičkih tvrtki:

- da su predale financijska izvješća za 2010.
- da su prepoznate i izdvojene kao informatičke
- da su ostvarile promet u 2010. veći od 100 tisuća kuna.

Bitne napomene uz obuhvat

Pri sagledavanju rezultata hrvatske informatičke industrije treba uzeti u obzir i ove bitne odrednice vezane uz obuhvat:

Objedinjeni podatci: U tablicama su, kao i prošle godine, prikazani objedinjeni prihodi vlasnički povezanih kompanija. To je učinjeno kod sljedećih poduzeća: Gisdata Grupa (Gisdata, Gisdata Grupa), In2 Grupa (In2, Igea, Info Opus, Grad, InSig2), TIS Grupa (TIS OIS, TIS Grupa, TIS poslovno savjetovanje, TIS poslovno umrežavanje) i Asseco SEE (Asseco SEE i BDS).

Veliki, a neobuhvaćeni: U ovaj pregled nisu uključene tvrtke koje ostvaruju znatan prihod od informatičke djelatnosti, ali kojima

to nije pretežita djelatnost. To se posebno odnosi na Ericsson Nikola Teslu u stranim rukama te Finu u javnome vlasništvu. Naime, spomenute tvrtke znatno participiraju u IT industriji zemlje (prema IDC-ovim istraživanjima te dvije tvrtke ulaze među prvih deset pružatelja IT usluga u zemlji). Procjenjujemo da bi uključivanje ostvarenoga prihoda spomenutih dviju tvrtki u prošloj godini podignulo ukupan prihod IT industrije za oko 180 milijuna kuna, dok bi doprinos u broju zaposlenih bio negdje oko 400. Ovdje treba spomenuti i Končar INEM, kojemu proizvodnja prijenosnih računala i poslužitelja čini jedan manji dio poslovanja, IT aktivnosti koje odrade telekomunikacijski operatori kao i promet vezan uz IT proizvode koje ostvari Z-El Chipoteka.

Neusporedivi podatci globalnih vendara: Zbog različite metodologije i obuhvata obračuna, ukupni prihodi međunarodnih IT tvrtki koje u Hrvatskoj imaju svoje podružnice nisu striktno usporedivi s prihodima domaćih tvrtki. Primjerice, ukupni prihod Microsoft Hrvatske ne odgovara ukupnoj prodaji njegovih softverskih proizvoda, nego troškovima poslovanja lokalne podružnice toga globalnoga igrača. Promet lokalne podružnice HP-a uključuje pak IT usluge, ali ne i hardvera koji plasiraju njegovi partneri. Lokalni prihodi IBM-a također odražavaju pružene IT usluge, ali tek dio plasmana IBM-ovoga softvera i IT opreme u zemlji.

Atos nije uključen:

Podružnica jednoga od najvećih globalnih sistem integratora, nastaloga spajanjem Siemens IT Solutions and Services i Atos Origina, koji u zemlji djeluje od 1. srpnja nije uključena jer su podatci za 2010. još bili uključeni u rezultate Siemens Hrvatska. A, riječ je o tvrtki s oko 130 zaposlenih.

Ukupan prihod veći od

200
milijuna kuna
u 2010. zabilježilo je 8 IT
poduzeća

Nove tvrtke: Treba istaknuti da su od ove godine u pregled uključene i dva nova razmjerno velika poduzeća: MR servis i M Start telekomunikacije. Prva je zajednička servisna tvrtka vodećih IT distributera M San Grupe i Recra sa 73 djelatnika. Druga je spin-off tvrtka Agrokora (IT odjel izdvojen u posebnu tvrtku) s 95 radnika. Doprinos se tih dvaju poduzeća u broju zaposlenih odrazio i na nešto povoljniju lanjsku dinamiku ukupnoga broja radnika u IT industriji.

U 2010., u pregled je informatičke industrije uključeno 1.822 tvrtki koje su zapošljavale 12.671 radnika. U odnosu na godinu dana prije broj uključenih tvrtki smanjen je za 48, dok je broj zaposlenih bio manji za 764.

Ukupan prihod veći od 200 milijuna kuna u 2010. zabilježio je 8 IT poduzeća, i to ista ona kao i godinu dana prije. S prometom između 50 i 200 milijuna kuna bilo je 29 IT tvrtki, dvije manje negoli prethodne godine. Tih vodećih 37 IT tvrtki zajedno su ostvarile gotovo 60 posto ukupnoga prihoda IT industrije, 36 posto njezine dobiti, a zapošljavale su 29 posto svih djelatnika u branši.

Prihod iznad 10 milijuna kuna imalo je ukupno 150 kompanija, prema 145 u 2009. (Tablica 1).

Struktura poduzeća prema broju zaposlenih nije bitnije mijenjana u odnosu na prijašnju godinu. U 2010. je godini bilo 14 tvrtki s preko 100 radnika, dvije manje negoli prijašnje godine, dok je u skupini tvrtki između 50 i 100 zaposlenih bilo 27 tvrtki, dvije više negoli prethodne godine. Broj poduzeća u kategoriji s 20-50 zaposlenih bio je 77 prema 75 u 2009. godini. Najbrojnija je kategorija IT tvrtki bila s 1-5 zaposlenih, njih 1.132 ili čak 62 posto od ukupnoga broja IT tvrtki. Bez zaposlenih radnika bilo je 219 poduzeća (Tablica 2).

Prošle je godine, dakle, prosječna hrvatska IT tvrtka imala 7 radnika, a ostvarila je prihod u iznosu od 6,1 milijuna kuna, praktički isto kao i prijašnje godine. I nadalje tako stoji činjenica o razmjerno visokoj usitnjenosti hrvatske IT industrije (kao i razmjerno skromnoj veličini i najvećih hrvatskih IT poduzeća), a što se u punome svjetlu pokazuje pri relevantnim međunarodnim usporedbama ili pak pri sagledavanju mogućnosti da samostalno sudjeluju na većim međunarodnim tenderima. No treba napomenuti da je stupanj koncentracije prema prihodima bitno viši u kategoriji distributera i maloprodaje informatičke opreme u odnosu na sistem integratore i softver vendore.

Tablica 1.

Struktura informatičkih poduzeća prema ukupnom prihodu 2010.* / Structure of the IT Enterprises by Revenue 2010

	Ukupni prihod (od - do kuna)	Br. pod.	Udio (%)	Uk. prihod (Kn)	Udio (%)	Dobit (Kn)	Udio (%)	Br. zapos.	Udio (%)
	Revenue (from - to kuna)	# of Firms	Share (%)	Revenue (Kn)	Share (%)	Profit (Kn)	Share (%)	# of Employees	Share (%)
1	200.000.001+	8	0.4%	3,840,421,930	34.3%	95,607,559	15.0%	1,276	10.1%
2	50.000.001-200.000.000	29	1.6%	2,748,357,787	24.6%	131,189,009	20.6%	2,401	18.9%
3	30.000.001-50.000.000	20	1.1%	794,476,188	7.1%	30,186,931	4.7%	758	6.0%
4	20.000.001-30.000.000	22	1.2%	527,907,026	4.7%	31,173,149	4.9%	740	5.8%
5	10.000.001-20.000.000	71	3.9%	978,331,279	8.7%	98,737,571	15.5%	1,567	12.4%
6	5.000.001-10.000.000	103	5.7%	740,791,403	6.6%	82,965,282	13.0%	1,419	11.2%
7	2.000.001-5.000.000	243	13.3%	780,096,635	7.0%	76,613,513	12.0%	1,822	14.4%
8	500.001-2.000.000	569	31.2%	583,132,213	5.2%	67,870,493	10.7%	1,792	14.1%
9	100.001-500.000	757	41.5%	199,399,299	1.8%	22,239,626	3.5%	896	7.1%
	UKUPNO/TOTAL	1822	100.0%	11,192,913,760	100.0%	636,583,133	100.0%	12,671	100.0%

* nisu uključene tvrtke s manje od 100.000 kuna prihoda

Tablica 2.

Struktura informatičkih poduzeća prema broju zaposlenih 2010. / Structure of the IT Enterprises by Number of Employees 2010

	Broj zaposlenih (od - do)	Br. pod.	Udio (%)	Uk. prihod (Kn)	Udio (%)	Dobit (Kn)	Udio (%)	Br. zapos.	Udio (%)
	Number of Employees (from - to)	# of Firms	Share (%)	Revenue (Kn)	Share (%)	Profit (Kn)	Share (%)	# of Employees	Share (%)
1	101+	14	0.8%	4,191,488,757	37.4%	152,013,580	23.9%	2,478	19.6%
2	51-100	27	1.5%	1,860,983,318	16.6%	86,449,919	13.6%	1,866	14.7%
3	31-50	36	2.0%	1,265,986,357	11.3%	30,645,776	4.8%	1,377	10.9%
4	21-30	41	2.3%	638,341,013	5.7%	40,818,441	6.4%	1,001	7.9%
5	11-20	128	7.0%	1,149,578,281	10.3%	107,305,501	16.9%	1,864	14.7%
6	6-10	225	12.3%	911,743,718	8.1%	75,475,464	11.9%	1,702	13.4%
7	1-5	1,132	62.1%	1,059,882,221	9.5%	122,407,311	19.2%	2,383	18.8%
8	0	219	12.0%	114,910,095	1.0%	21,467,141	3.4%	0	0.0%
	UKUPNO/TOTAL	1822	100.0%	11,192,913,760	100.0%	636,583,133	100.0%	12,671	100.0%

Tablica 3.

100 NAJVEĆIH PO UKUPNOM PRIHODU 2010 (iznos u kunama) / Top 100 by Revenue 2010 (Amounts in Kuna)

Rang po uk. prihodu 2010	Tvrtka	Rang po uk. prihodu 2009	Ukupni prihodi - stopa rasta 10/09 (%)	Dobit - stopa rasta 10/09 (%)	Zaposlenost - stopa rasta 10/09 (%)	Rang po dobiti 2010	Rang po br. zap. 2010	2010			2009		
								Ukupni prihodi	Dobit	Broj zaposl.	Ukupni prihodi	Dobit	Broj zaposl.
Rank by Revenue 2010	Company	Rank by Revenue 2009	Revenue - growth rate 09/08 (%)	Profit - growth rate 10/09 (%)	Employment - growth rate 09/08 (%)	Rank by Profit 2010	Rank by # of employees 2010	Revenue	Profit	# of Employees	Revenue	Profit	# of Employees
1	M SAN GRUPA D.D.	1	2.1%	9.7%	-8.3%	2	12	1,692,917,266	21,683,934	110	1,658,123,773	19,760,455	120
2	KING ICT D.O.O.	2	-14.9%	-51.9%	-6.9%	12	5	458,504,371	9,432,130	188	538,825,751	19,623,616	202
3	RECRO D.D.	3	10.0%	-	-1.4%	-	26	367,470,649	-	72	333,939,818	2,117,963	73
4	COMBIS D.O.O.	4	7.2%	-42.5%	-0.8%	6	3	349,289,973	12,096,340	258	325,833,649	21,025,677	260
5	EUROTRADE D.O.O.	6	1.8%	3.5%	0.8%	15	9	269,345,056	8,008,435	127	264,614,503	7,737,582	126
6	S&T HRVATSKA D.O.O.	5	-3.4%	-66.0%	-4.2%	33	7	256,270,210	2,865,772	160	265,202,279	8,430,502	167
7	IBM HRVATSKA D.O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	RENOPROM D.O.O.	8	6.4%	-69.3%	-15.3%	529	6	222,842,225	116,925	172	209,399,038	380,460	203
9	MICROLINE D.O.O.	15	42.8%	-55.1%	-2.2%	205	47	188,777,478	560,915	44	132,201,024	1,249,509	45
10	APIS IT D.O.O.	10	5.1%	342.7%	4.6%	7	1	183,001,392	11,858,641	363	174,083,757	2,678,894	347
11	ASBIS-CR D.O.O.	13	8.9%	-24.9%	5.1%	220	53	162,559,126	521,653	41	149,323,252	695,015	39
12	IN2 GRUPA D.O.O.	16	5.5%	104.0%	5.8%	3	2	138,494,374	16,824,367	312	131,245,032	8,245,366	295
13	HEWLETT PACKARD D.O.O.	18	8.9%	-21.0%	32.1%	23	14	135,385,133	3,572,568	103	124,267,347	4,519,690	78
14	MEGATREND D.O.O.	17	1.3%	-	-7.5%	-	61	131,984,925	-	37	130,264,337	136,677	40
15	COMPING D.O.O.	9	-25.4%	-56.0%	1.7%	11	31	130,504,261	9,617,660	60	174,827,278	21,868,970	59
16	RECRO-NET D.O.O.	26	62.2%	-	4.2%	43	23	123,367,096	2,462,242	75	76,075,352	-	72
17	MAKROMIKRO D.O.O.	21	7.0%	33.2%	17.6%	27	20	111,514,084	3,281,988	80	104,183,319	2,463,528	68
18	ASSECO SEE	32	-1.5%	-27.9%	-0.7%	8	8	107,865,655	11,079,920	147	109,506,126	15,372,730	148
19	CS COMPUTER SYSTEMS D.O.O.	23	16.0%	12.6%	0.0%	9	28	104,469,173	11,033,247	70	90,091,847	9,800,043	70
20	COMPUTECH D.O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	SPAN D.O.O.	27	23.0%	-37.0%	23.1%	107	21	92,494,761	1,246,484	80	75,188,849	1,978,380	65
22	ORACLE HRVATSKA D.O.O.	19	-21.8%	-	2.1%	-	43	85,179,736	-	48	108,868,916	7,157,782	47
23	LINKS D.O.O.	29	30.8%	120.8%	30.2%	87	36	83,529,631	1,434,406	56	63,875,660	649,781	43
24	HG SPOT D.D.	11	-46.4%	-	-46.4%	-	19	82,292,851	-	81	153,471,558	-	151
25	GDI GISDATA GRUPA D.O.O.	22	-18.2%	-15.8%	-10.5%	28	30	78,116,469	3,158,293	68	95,456,978	3,748,931	76
26	INFODOM D.O.O.	28	18.3%	17.0%	5.7%	23	11	75,666,620	4,343,972	112	63,943,760	3,712,792	106
27	MICROSOFT HRVATSKA D.O.O.	24	-14.9%	-30.9%	-1.9%	5	41	74,940,214	12,512,566	51	88,015,069	18,111,253	52
28	K.S.U. COMPANY D.O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	STORM COMPUTERS D.O.O.	34	11.4%	14.3%	7.4%	31	33	64,438,332	2,942,885	58	57,866,435	2,574,215	54
30	CROZ D.O.O.	42	23.1%	-1.7%	10.0%	13	13	60,614,080	8,726,553	110	49,253,334	8,877,424	100
31	MEGATREND POSLOVNA RJEŠENJA D.O.O.	45	14.8%	84.6%	-4.8%	77	55	54,404,992	1,571,489	40	47,384,629	851,241	42
32	EUROCOMPUTER SYSTEMS D.O.O.	35	-6.0%	-63.3%	-2.1%	343	44	53,933,355	270,165	47	57,393,759	735,590	48
33	INFOSISTEM D.D.	38	-0.1%	-	-9.2%	76	29	52,895,272	1,586,727	69	52,936,118	-	76
34	B4B D.O.O.	33	-11.9%	-19.6%	-1.1%	22	16	51,814,549	4,585,375	89	58,837,539	5,700,037	90
35	DINARID D.O.O.	43	5.2%	-94.8%	0.0%	721	309	51,405,019	60,303	8	48,864,738	1,156,932	8
36	KONICA MINOLTA HRVATSKA-POSLOVNA RJEŠENJA D.O.O.	36	-11.0%	-	12.0%	1,340	37	50,704,610	2,864	56	56,952,967	-	50
37	SAP D.O.O.	30	-19.3%	-	18.8%	-	138	50,682,556	-	19	62,772,735	-	16
38	SEDAM IT D.O.O.	53	28.6%	115.5%	2.0%	16	40	49,738,605	7,258,604	52	38,689,826	3,367,724	51
39	S IT SOLUTIONS HR D.O.O.	48	17.1%	21.7%	30.3%	286	48	49,603,199	354,390	43	42,361,859	291,268	33
40	MIKRONIS D.O.O.	40	-4.0%	18.2%	0.0%	174	114	47,851,016	712,127	21	49,822,311	602,679	21
41	KODEKS D.O.O.	31	-26.4%	-95.9%	3.8%	520	84	44,632,603	121,251	27	60,611,454	2,953,500	26
42	LOST D.O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	MREŽNE TEHNOLOGIJE VERSO D.O.O.	37	-21.4%	-40.6%	-7.1%	73	88	43,578,925	1,677,417	26	55,461,386	2,824,655	28
44	PRINTEC CROATIA D.O.O.	47	0.3%	-99.6%	11.4%	1,067	42	43,147,881	15,977	49	43,005,439	3,819,075	44
45	MANOR INFORMATIKA D.O.O.	50	0.3%	167.5%	-52.6%	36	276	40,114,030	2,757,335	9	40,008,885	1,030,605	19
46	TIS GRUPA	49	-2.8%	-2.6%	-1.1%	10	17	39,789,088	9,785,197	87	40,936,329	10,048,669	88

47	PERPETUUM MOBILE D.O.O.	65	35.3%	-	-4.7%		54	39,175,027		41	28,947,960	-	43
48	POWERCOM SISTEMI D.O.O.	55	11.2%	-	-13.3%	597	188	38,729,483	94,722	13	34,837,108	-	15
49	EZY INFOTECH D.O.O.	57	16.8%	85.4%	6.7%	171	155	38,008,698	720,389	16	32,537,750	388,478	15
50	VENTEX D.O.O.	54	-3.0%	-	7.7%	465	50	36,883,059	153,565	42	38,010,960	-	39
51	CISCO SYSTEMS HRVATSKA D.O.O.	39	-30.4%	-13.6%	-4.3%	34	106	35,959,251	2,833,386	22	51,651,200	3,278,266	23
52	I.P.T. D.O.O.	86	86.7%	-91.2%	0.0%	749	207	35,941,692	55,649	12	19,246,933	629,364	12
53	MSTART TELEKOMUNIKACJE D.O.O.	-	-	-	-	187	15	35,440,039	638,450	95	-	-	-
54	MR SERVIS D.O.O.	-	569.3%	-	0.0%	-	25	34,703,718	-	73	5,185,153	20,229	73
55	INTEGRA GROUP D.O.O.	58	2.0%	104.8%	-6.7%	329	51	32,919,936	296,467	42	32,278,876	144,774	45
56	ŠPICA SUSTAVI D.O.O.	81	58.7%	-25.3%	11.1%	340	120	32,172,644	276,989	20	20,269,833	370,644	18
57	EOL GRUPA D.O.O.	52	-19.7%	-	-16.4%	-	45	31,936,428	-	46	39,761,947	557,966	55
58	KVARK D.O.O.	51	-27.3%	-	-25.0%	-	137	29,025,063	-	18	39,912,771	107,134	24
59	FENIKS-KOMPJUTORI D.O.O.	70	9.1%	-68.2%	9.1%	553	97	28,675,758	110,356	24	26,282,156	347,134	22
60	EPTA D.O.O.	68	1.7%	-45.5%	1.2%	195	18	28,651,488	609,685	85	28,179,551	1,119,276	84
61	SUPRA NET D.O.O.	-	6.3%	-	-15.6%	30	58	28,409,655	3,074,194	38	26,735,864	-	45
62	ARIES D.O.O.	123	127.0%	-	0.0%	97	310	28,360,032	1,283,495	8	12,493,261	-	8
63	BUL D.O.O.	-	-37.2%	-73.5%	36.4%	146	78	25,214,278	876,740	30	40,166,385	3,306,209	22
64	ACQUISITUM MAGNUM D.O.O.	-	21.7%	1402.3%	12.5%	173	277	25,091,353	712,363	9	20,611,558	47,418	8
65	ADACTA D.O.O.	79	16.7%	-53.5%	-5.3%	150	62	24,797,373	841,584	36	21,241,536	1,808,516	38
66	AVL-AST D.O.O.	75	5.1%	1.5%	3.9%	177	26	24,252,106	695,327	80	23,074,291	685,136	77
67	ALFATEC GROUP D.O.O.	63	-17.9%	-8.3%	7.4%	32	79	24,204,872	2,900,819	29	29,493,168	3,162,731	27
68	ARROW ECS D.O.O.	73	-1.5%	-24.8%	20.0%	392	401	23,389,933	221,058	6	23,742,516	294,096	5
69	BIROTEHNA D.O.O.	66	-19.8%	-76.6%	-13.4%	713	27	22,791,210	61,828	71	28,421,272	264,145	82
70	VIP-DATA D.O.O.	76	2.0%	27.1%	45.9%	14	39	22,465,944	8,010,843	54	22,029,964	6,302,576	37
71	FORMATIC D.O.O.	98	37.0%	29.4%	20.0%	421	402	22,384,875	187,712	6	16,341,744	145,009	5
72	PROTIS D.O.O.	134	102.1%	1396.8%	75.0%	232	354	22,241,129	486,125	7	11,004,087	32,477	4
73	DEKOD TELEKOM D.O.O.	108	48.7%	202.7%	-6.7%	52	175	21,448,679	2,235,232	14	14,423,561	738,342	15
74	VESTIGO D.O.O.	85	8.8%	4.3%	10.3%	79	24	21,043,449	1,547,805	75	19,344,647	1,484,347	68
75	PIS D.O.O.	71	-16.9%	-59.6%	-6.5%	50	49	20,905,803	2,275,120	43	25,148,463	5,630,762	46
76	SV GROUP D.O.O.	67	-26.8%	-26.4%	35.0%	115	85	20,696,464	1,174,370	27	28,266,851	1,595,839	20
77	EUROCOP D.O.O.	84	5.6%	10.1%	4.8%	89	107	20,430,931	1,416,089	22	19,350,140	1,286,637	21
78	MIREO D.D.	69	-27.2%	-65.5%	18.2%	44	89	20,331,276	2,452,404	26	27,932,518	7,118,211	22
79	NORT D.O.O.	92	7.7%	9.4%	0.0%	17	472	19,628,281	6,670,070	5	18,219,426	6,097,079	5
80	POSLOVNA INTELIGENCIJA D.O.O.	91	3.4%	-15.4%	-7.7%	395	63	18,876,853	210,746	36	18,249,984	248,974	39
81	COMEL D.O.O.	93	3.3%	-7.2%	0.0%	209	147	18,765,015	553,087	17	18,161,340	595,782	17
82	TEHNIČAR-COPYSERVIS D.O.O.	83	-4.2%	-0.2%	0.0%	381	56	18,730,370	227,200	40	19,551,807	227,566	40
83	BCC SERVICES D.O.O.	95	6.4%	367.0%	0.0%	69	180	18,597,345	683,317	33	17,471,425	146,331	33
84	INFO-KOD D.O.O.	82	-7.2%	-3.8%	0.0%	68	208	18,430,643	1,792,431	12	19,850,954	1,862,553	12
85	MACK I. T. D.O.O.	96	4.5%	-49.8%	33.3%	122	209	18,179,494	1,111,505	12	17,398,190	2,215,670	9
86	INTER-NET D.O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
87	NETCOM D.O.O.	80	-14.0%	3.6%	0.0%	61	70	17,977,928	1,934,381	33	20,909,964	1,868,053	33
88	CS CROATIA D.O.O.	62	-40.9%	-88.5%	-15.6%	287	59	17,701,700	345,602	38	29,937,785	3,013,442	45
89	ISTYLE D.O.O.	109	22.7%	-	9.1%	-	189	17,676,862	-	12	14,403,526	-	11
90	HSM INFORMATIKA D.O.O.	78	-17.7%	147.3%	0.0%	217	139	17,516,293	527,285	18	21,289,568	213,182	18
91	PCE D.O.O.	61	-42.0%	-	-5.2%	-	10	17,510,222	-	127	30,189,696	1,870,406	134
92	ALTIMA D.O.O.	-	-59.9%	-81.9%	116.7%	191	190	17,501,474	625,318	13	43,691,807	3,461,093	6
93	LIBUSOFT CICOM D.O.O.	113	16.6%	-3.2%	0.0%	40	32	16,588,436	2,556,890	59	14,228,737	2,641,301	59
94	TEPEDE D.O.O.	90	-13.7%	-24.2%	0.0%	461	210	15,783,319	157,300	12	18,298,926	207,425	12
95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
96	LAUS CC D.O.O.	101	-2.4%	1.9%	2.3%	96	46	15,546,831	1,306,944	45	15,935,615	1,282,590	44
97	ELMA KURTALJ D.O.O.	88	-16.2%	-65.5%	-10.8%	400	34	15,520,138	205,605	58	18,517,817	596,285	65
98	JADRAN INFORMATIKA D.O.O.	103	4.5%	-21.0%	0.0%	341	86	15,497,314	274,270	27	14,834,453	347,240	27
99	MULTICOM D.O.O.	89	-16.9%	-10.9%	13.6%	42	92	15,369,899	2,479,472	25	18,497,779	2,782,813	22
100	OGANJ D.O.O.	110	3.9%	-13.9%	7.1%	182	165	14,966,174	663,087	15	14,398,470	769,732	14
UKUPNO/TOTAL			1.1%	-16.4%	1.5%			7,799,177,078	248,708,393	5,492	7,714,949,308	297,612,443	5,409

Tablica 3.1.

Abecedni popis: 100 najvećih po ukupnom prihodu 2010 / top 100 by revenue 2010

Rang	Tvrtka	Rang	Company	Rang	Company
64	ACQUISITUM MAGNUM D.O.O.	1	M SAN GRUPA D.D.	48	POWERCOM SISTEMI D.O.O.
65	ADACTA D.O.O.	85	MACK I. T. D.O.O.	44	PRINTEC CROATIA D.O.O.
67	ALFATEC GROUP D.O.O.	17	MAKROMIKRO D.O.O.	72	PROTIS D.O.O.
92	ALTIMA D.O.O.	45	MANOR INFORMATIKA D.O.O.	3	RECRO D.D.
10	APIS IT D.O.O.	14	MEGATREND D.O.O.	16	RECRO-NET D.O.O.
62	ARIES D.O.O.	31	MEGATREND POSLOVNA RJEŠENJA D.O.O.	8	RENOPROM D.O.O.
68	ARROW ECS D.O.O.	9	MICROLINE D.O.O.	39	S IT SOLUTIONS HR D.O.O.
11	ASBIS-CR D.O.O.	27	MICROSOFT HRVATSKA D.O.O.	6	Š&T HRVATSKA D.O.O.
18	ASSECO SEE	40	MIKRONIS D.O.O.	37	SAP D.O.O.
66	AVL-AST D.O.O.	78	MIREO D.D.	38	SEDAM IT D.O.O.
34	B4B D.O.O.	54	MR SERVIS D.O.O.	21	SPAN D.O.O.
83	BCC SERVICES D.O.O.	43	MREŽNE TEHNOLOGIJE VERSO D.O.O.	56	ŠPICA SUSTAVI D.O.O.
69	BIROTEHNA D.O.O.	53	MSTART TELEKOMUNIKACIJE D.O.O.	29	STORM COMPUTERS D.O.O.
63	BUL D.O.O.	99	MULTICOM D.O.O.	61	SUPRA NET D.O.O.
51	CISCO SYSTEMS HRVATSKA D.O.O.	87	NETCOM D.O.O.	76	SV GROUP D.O.O.
4	COMBIS D.O.O.	79	NORT D.O.O.	82	TEHNIČAR-COPYSERVIS D.O.O.
81	COMEL D.O.O.	100	OGANJ D.O.O.	94	TEPEDE D.O.O.
15	COMPING D.O.O.	22	ORACLE HRVATSKA D.O.O.	46	TIS GRUPA
20	COMPUTECH D.O.O.	91	PCE D.O.O.	57	EOL GRUPA D.O.O.
30	CROZ D.O.O.	47	PERPETUUM MOBILE D.O.O.	50	VENTEX D.O.O.
19	CS COMPUTER SYSTEMS D.O.O.	75	PIS D.O.O.	74	VESTIGO D.O.O.
73	DEKOD TELEKOM D.O.O.	80	POSLOVNA INTELIGENCIJA D.O.O.	70	VIP-DATA D.O.O.
35	DINARID D.O.O.				
88	CS CROATIA D.O.O.				
97	ELMA KURTALJ D.O.O.				
60	EPTA D.O.O.				
49	EZY INFOTECH D.O.O.				
32	EUROCOMPUTER SYSTEMS D.O.O.				
77	EUROGOP D.O.O.				
5	EUROTRADE D.O.O.				
59	FENIKS-KOMPIJUTORI D.O.O.				
71	FORMATIC D.O.O.				
25	GDI GISDATA GRUPA D.O.O.				
13	HEWLETT PACKARD D.O.O.				
24	HG SPOT D.D.				
90	HSM INFORMATIKA D.O.O.				
52	I.P.T. D.O.O.				
7	IBM HRVATSKA D.O.O.				
12	IN2 GRUPA D.O.O.				
84	INFO-KOD D.O.O.				
26	INFODOM D.O.O.				
33	INFOSISTEM D.D.				
55	INTEGRA GROUP D.O.O.				
86	INTER-NET D.O.O.				
89	ISTYLE D.O.O.				
98	JADRAN INFORMATIKA D.O.O.				
28	K.S.U. COMPANY D.O.O.				
2	KING ICT D.O.O.				
41	KODEKS D.O.O.				
36	KONICA MINOLTA HRVATSKA-POSLOVNA RJEŠENJA D.O.O.				
58	KVARK D.O.O.				
96	LAUS CC D.O.O.				
93	LIBUSOFT CICOM D.O.O.				
23	LINKS D.O.O.				
42	LOST D.O.O.				

Tablica 3.2.

Promjene poslovnih rezultata na zahtjev tvrtke

Tvrtka	2010		
	Ukupni prihod	Dobit	Broj zaposl.
Company	Revenue	Profit	# of Employees
M SAN GRUPA D.D.	1,665,660,000	21,684,000	110
COMBIS D.O.O.	349,289,973	12,096,340	271
EUROTRADE D.O.O.	269,345,056	8,008,435	157
APIS IT D.O.O.	183,001,392	12,019,235	363
RECRO-NET D.O.O.	123,370,505	2,796,752	75
CS COMPUTER SYSTEMS D.O.O.	104,469,173	11,033,247	75
ORACLE HRVATSKA D.O.O.	99,000,000	-	-
LINKS D.O.O.	83,524,536	1,988,368	56
GDI GISDATA GRUPA D.O.O.	85,969,000	-	143
INFODOM D.O.O.	75,727,418	4,392,611	112
MICROSOFT HRVATSKA D.O.O.	73,502,356	12,512,566	49
CROZ D.O.O.	60,614,080	8,726,553	114
MREŽNE TEHNOLOGIJE VERSO D.O.O.	41,744,545	1,677,417	25
PERPETUUM MOBILE D.O.O.	39,175,027	-	35
EZY INFOTECH D.O.O.	38,008,698	720,389	16
I.P.T. D.O.O.	35,941,692	167,992	12
MSTART TELEKOMUNIKACIJE D.O.O.	35,440,039	638,450	98
AVL-AST D.O.O.	24,252,106	695,327	86
FORMATIC D.O.O.	21,728,798	174,503	6
DEKOD TELEKOM D.O.O.	21,439,243	2,240,134	14
VESTIGO D.O.O.	21,043,449	1,547,805	82
LIBUSOFT CICOM D.O.O.	16,586,015	2,554,269	59
JADRAN INFORMATIKA D.O.O.	15,497,314	304,430	27

Tablicu Top 100 IT poduzeća u zemlji još od 1988. predvodi M San Grupa. Prošlu je godinu učvrstila svoj položaj ostvarivši rast ukupnoga prihoda od 2,1 % dobiti za 9,7 % i poboljšavši produktivnost.

Tablica 4.

100 NAJVEĆIH PO DOBITI 2010 (iznos u kunama) / Top 100 by Profit 2010 (Amounts in Kuna)

Rang po dobiti 2010	Tvrtka	Dobit 2010	Rang po ukupnom prihodu 2010	Rang po broju zaposlenih 2010
Rank by Profit 2010	Company	Profit 2010	Rank by Revenue 2010	Rank by # of Employees 2010
1	IBM HRVATSKA D.O.O.	-	-	-
2	M SAN GRUPA DD	21,683,934	1	12
3	IN2 GRUPA D.O.O.	16,824,367	12	2
4	COMPUTECH D.O.O.	-	-	-
5	MICROSOFT HRVATSKA D.O.O.	12,512,566	27	41
6	COMBIS D.O.O.	12,096,340	4	3
7	APIS IT D.O.O.	11,858,641	10	1
8	ASSECO SEE D.O.O.	11,079,920	18	8
9	CS COMPUTER SYSTEMS D.O.O.	11,033,247	19	28
10	TIS GRUPA D.O.O.	9,785,197	46	17
11	COMPING D.O.O.	9,617,660	15	31
12	KING ICT D.O.O.	9,432,130	2	5
13	CROZ D.O.O.	8,726,553	28	13
14	VIP-DATA D.O.O.	8,010,843	71	39
15	EUROTRADE D.O.O.	8,008,435	5	9
16	SEDAM IT D.O.O.	7,258,604	37	40
17	NORT D.O.O.	6,670,070	79	472
18	KRON D.O.O.	6,362,442	114	140
19	BETA SOFTWARE D.O.O.	6,078,647	132	474
20	INTER-NET D.O.O.	-	-	-
21	NOVA INTELLEGO D.O.O.	4,664,798	224	1,605
22	B4B D.O.O.	4,585,375	34	16
23	INFODOM D.O.O.	4,343,972	26	11
24	RAO D.O.O.	3,897,590	146	131
25	HEWLETT PACKARD D.O.O.	3,572,568	26	14
26	SEKOM d.o.o.	3,437,960	195	197
27	MAKROMIKRO D.O.O.	3,281,988	17	20
28	GDI GISDATA GRUPA D.O.O.	3,158,293	25	30
29	RATHMANN D.O.O.	3,132,711	104	93
30	SUPRA NET D.O.O.	3,074,194	61	58
31	STORM COMPUTERS D.O.O.	2,942,885	29	33
32	ALFATEC GROUP D.O.O.	2,900,819	67	79
33	S&T HRVATSKA D.O.O.	2,865,772	6	7
34	CISCO SYSTEMS HRVATSKA D.O.O.	2,833,386	51	106
35	INFOTEL D.O.O.	2,778,457	138	356
36	MANOR INFORMATIKA D.O.O.	2,757,335	45	276
37	OMEGA SOFTWARE D.O.O.	2,665,413	113	67
38	CODE-ART D.O.O.	2,604,279	154	358
39	MCS D.O.O.	2,593,766	223	134
40	LIBUSOFT CICOM D.O.O.	2,556,890	93	32
41	GEMICRO D.O.O.	2,546,945	194	250
42	MULTICOM D.O.O.	2,479,472	102	92
43	RECRO NET D.O.O.	2,462,242	16	23
44	MIREO DD	2,452,404	78	89
45	LOST D.O.O.	-	-	-
46	RO.BA.GO. D.O.O.	2,429,111	213	362
47	ABC INFORMATIC D.O.O.	2,379,629	248	145
48	POMAK D.O.O.	2,377,798	108	98
49	POINT D.O.O.	2,359,415	178	132
50	PIS D.O.O.	2,275,120	75	49
51	-	-	-	-
52	DEKOD TELEKOM D.O.O.	2,235,232	73	175
53	IRATA D.O.O.	2,170,116	141	141
54	EMPORION INFORMATIKA D.O.O.	2,169,375	120	108
55	EKOBIT D.O.O.	2,072,297	145	75
56	ZMS INFO D.O.O.	2,037,671	169	195
57	ALGEBRA D.O.O.	2,011,079	107	355
58	INFOART D.O.O.	1,972,604	164	83
59	ELMAR ELECTRONIK D.O.O.	1,945,513	197	360
60	LASER LINE D.O.O.	1,939,617	166	80
61	NETCOM D.O.O.	1,934,381	87	70
62	BANKSOFT D.O.O.	1,898,932	119	71
63	WAVE-TECH D.O.O.	1,887,197	237	322
64	IN CUBIS D.O.O.	1,845,956	277	161
65	MIPS D.O.O.	1,837,542	177	149
66	DOKUMENT IT D.O.O.	1,830,042	182	90
67	GLOBALDIZAJN D.O.O.	1,813,731	233	252
68	INFO-KOD D.O.O.	1,792,431	84	208
69	SPIN D.O.O.	1,768,087	135	68
70	IT SISTEMI-NOVE TEHNOLOGIJE D.O.O.	1,711,741	125	129
71	QIQO D.O.O.	1,705,177	239	199
72	M.I.F. COM D.O.O.	1,696,365	434	1,114
73	MREŽNE TEHNOLOGIJE VERSO D.O.O.	1,677,417	43	88
74	KONTO D.O.O.	1,620,870	250	157
75	NANOBIT D.O.O.	1,591,340	329	489
76	INFOSISTEM DD	1,586,727	33	29
77	MEGATREND POSLOVNA RJEŠENJA D.O.O.	1,571,489	31	55
78	HUJET PRINT D.O.O.	1,549,618	326	364
79	VESTIGO D.O.O.	1,547,805	74	24
80	SOFTPRO TETRAL D.O.O.	1,547,545	189	196
81	FORNAX INFORMATIKA D.O.O.	1,543,007	157	661
82	NIRVANA D.O.O.	1,534,050	270	664
83	TRI M D.O.O.	1,533,319	105	211
84	SVZR PLUS D.O.O.	1,504,259	303	185
85	MONO D.O.O.	1,496,430	268	159
86	ADASIT D.O.O.	1,471,470	341	671
87	LINKS D.O.O.	1,434,406	23	36
88	INCENDO D.O.O.	1,426,231	269	255
89	EUROCOP D.O.O.	1,416,089	77	107
90	RIS D.O.O.	1,415,240	175	77
91	GZR D.O.O.	1,402,044	331	365
92	ININ D.O.O.	1,377,672	272	160
93	IRATA-RAČUNALA D.O.O.	1,354,659	417	498
94	MICROLAB D.O.O.	1,339,476	127	73
95	ABEST D.O.O.	1,338,514	229	251
96	LAUS CC D.O.O.	1,306,944	96	46
97	ARIES D.O.O.	1,283,495	62	310
98	IVORA D.O.O.	1,280,553	172	177
99	TOTUS D.O.O.	1,279,953	287	484
100	RI-ING D.O.O.	1,268,087	109	74
UKUPNO/TOTAL		344,423,978		

Tablica 3.a

Odnos ukupnog prihoda, dobiti i broja zaposlenih (100 najvećih po ukupnom prihodu 2010. u odnosu na ostale informatičke tvrtke) / Revenue, Profit and Number of Employees (Top 100 by 2010 Revenue Compared to Rest of IT Companies)

	Ukupni prihod	Udio (%)	Rast 10/09 (%)	Dobit	Udio (%)	Rast 10/09 (%)	Broj zaposlenih	Udio (%)	Rast 10/09 (%)
	Revenue	Share (%)	Growth 10/09 (%)	Profit	Share (%)	Growth 10/09 (%)	# of Employees	Share (%)	Growth 10/09 (%)
100 najvećih	8,268,134,907	73.9%	0.5%	318,225,441	50.0%	-12.5%	5,833	46.0%	1.3%
Ostali	2,924,778,853	26.1%	-1.3%	318,357,692	50.0%	16.6%	6,838	54.0%	2.1%
UKUPNO/TOTAL	11,192,913,760	100.0%	0.0%	636,583,133	100.0%	0.0%	12,671	100.0%	1.7%

Tablica 4.1.

Abecedni popis: 100 NAJVEĆIH PO DOBITI 2010 / top 100 by revenue 2010

Rang po dobiti 2010	Tvrtka	Rang by Profit 2010	Company
47	ABC INFORMATIC D.O.O.		
95	ABEST D.O.O.		
86	ADASIT D.O.O.		
32	ALFATEC GROUP D.O.O.		
57	ALGEBRA D.O.O.		
7	APIS IT D.O.O.		
97	ARIES D.O.O.		
8	ASSECO SEE D.O.O.		
22	B4B D.O.O.		
62	BANKSOFT D.O.O.		
19	BETA SOFTWARE D.O.O.		
34	CISCO SYSTEMS HRVATSKA D.O.O.		
38	CODE-ART D.O.O.		
6	COMBIS D.O.O.		
11	COMPING D.O.O.		
4	COMPUTECH D.O.O.		
13	CROZ D.O.O.		
9	CS COMPUTER SYSTEMS D.O.O.		
52	DEKOD TELEKOM D.O.O.		
66	DOKUMENT IT D.O.O.		
55	EKOBIT D.O.O.		
59	ELMAR ELECTRONIK D.O.O.		
54	EMPORION INFORMATIKA D.O.O.		
89	EUROGOP D.O.O.		
15	EUROTRADE D.O.O.		
81	FORNAX INFORMATIKA D.O.O.		
91	GZR D.O.O.		
28	GDI GISDATA GRUPA D.O.O.		
41	GEMICRO D.O.O.		
67	GLOBALDIZAJN D.O.O.		
25	HEWLETT PACKARD D.O.O.		
78	HIJET PRINT D.O.O.		
1	IBM HRVATSKA D.O.O.		
64	IN CUBIS D.O.O.		
3	IN2 GRUPA D.O.O.		
88	INCENDO D.O.O.		
58	INFOART D.O.O.		
23	INFODOM D.O.O.		
68	INFO-KOD D.O.O.		
76	INFOSISTEM DD		
35	INFOTEL D.O.O.		
92	ININ D.O.O.		
20	INTER-NET D.O.O.		
53	IRATA D.O.O.		
93	IRATA-RAČUNALA D.O.O.		
70	IT SISTEMI-NOVE TEHNOLOGIJE D.O.O.		
98	IVORA D.O.O.		
12	KING ICT D.O.O.		
74	KONTO D.O.O.		
18	KRON D.O.O.		
60	LASER LINE D.O.O.		
96	LAUS CC D.O.O.		
40	LIBUSOFT CICOM D.O.O.		
87	LINKS D.O.O.		
45	LOST D.O.O.		
2	M SAN GRUPA DD		
72	M.I.F. COM D.O.O.		
27	MAKROMIKRO D.O.O.		
36	MANOR INFORMATIKA D.O.O.		
39	MCS D.O.O.		
77	MEGATREND POSLOVNA RJEŠENJA D.O.O.		
94	MICROLAB D.O.O.		
5	MICROSOFT HRVATSKA D.O.O.		
65	MIPS D.O.O.		
44	MIREO DD		
85	MONO D.O.O.		
73	MREŽNE TEHNOLOGIJE VERSO D.O.O.		
42	MULTICOM D.O.O.		
75	NANOBIT D.O.O.		
61	NETCOM D.O.O.		
82	NIRVANA D.O.O.		
17	NORT D.O.O.		
21	NOVA INTELLEGO D.O.O.		
37	OMEGA SOFTWARE D.O.O.		
50	PIS D.O.O.		
49	POINT D.O.O.		
48	POMAK D.O.O.		
71	QIQO D.O.O.		
24	RAO D.O.O.		
29	RATHMANN D.O.O.		
43	RECRO NET D.O.O.		
100	RI-ING D.O.O.		
90	RIS D.O.O.		
46	RO.BA.GO. D.O.O.		
33	S&T HRVATSKA D.O.O.		
16	SEDAM IT D.O.O.		
26	SEKOM d.o.o.		
80	SOFTPRO TETRAL D.O.O.		
69	SPIN D.O.O.		
31	STORM COMPUTERS D.O.O.		
30	SUPRA NET D.O.O.		
84	SVAM PLUS D.O.O.		
10	TIS GRUPA D.O.O.		
99	TOTUS D.O.O.		
83	TRI M D.O.O.		
79	VESTIGO D.O.O.		
14	VIP-DATA D.O.O.		
63	WAVE-TECH D.O.O.		
56	ZMS INFO D.O.O.		

Top 100 po ukupnome prihodu i dobiti

Tablice 3. i 4. rezultat su obrade s ciljem da se informatičke tvrtke razvrstaju po ukupnome prihodu prikazanome u financijskim izvješćima za 2010. poslovnu godinu. Osim rednoga broja prikazanoga u stupcu Rang i Tvrtka, tablica 3. sadržava i dodatnih 12

kolona, tablica 4. dodatne 3 kolone koje daju daljnje podatke njihovoga relativnoga položaja. Osim stopa rasta u odnosu na prethodnu godinu ukupnoga prihoda, dobiti i zaposlenih u tablicama su za svaku tvrtku prikazani i rang po dobiti i broj zaposlenih kao i ukupni prihod, dobit i broj zaposlenih u 2010. i 2009. Ti podatci pružaju os-

novu za analizu razmjernoga položaja i uloge pojedinoga poduzeća i dinamike kretanja ukupnoga prihoda, dobiti i broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu.

Tablicu Top 100 IT poduzeća u zemlji još od 1988. predvodi M San Grupa. Prošlu je godinu učvrstila svoj položaj ostvarivši rast ukupnoga prihoda od 2,1 posto, dobiti za 9,7 posto i poboljšavši produktivnost. King ICT, tvrtka također u vlasništvu Stipe Matića, zadržao je drugu poziciju unatoč padu ukupnoga prihoda i dobiti. Treće i četvrto rangirani, Recro i Combis, također su uz rast prihoda zadržali svoje pozicije. Peto mjesto zauzeo je Eurotrade, zamijenivši u odnosu na prethodnu godinu mjesto sa S&T Hrvatska na šestome mjestu. I sedmo i osmo plasirani IBM Hrvatska i Renoprom ostali su na istim mjestima kao i u 2009. Na deveto mjesto (s petnaestoga prijašnje godine), zahvaljujući snažnom rastu prometa, popeo se Microline, dok je Apis IT kao i prethodnoj godini zauzeo desetu poziciju. Osim Microline, znatniji pomak u redosljedu prvih 20 poduzeća po ukupnome prihodu zabilježili su Assecó SEE, Recro-net, In2 Grupa, Makromikro, HP i CS Computer Systems (Tab.3).

U 2010., Top 100 IT tvrtki u zemlji su s 46 posto zaposlenih

ostvarili 74 posto ukupnoga prihoda i 50 posto dobiti ukupne IT industrije, pri čem je ta struktura, osim u slučaju dobiti ostala gotovo ista kao i u 2009. Ukupan je prihod, Top 100 tvrtki (uzetih zajedno lani) povećan za skromnih 0,5 posto dok je ostatak IT industrije zabilježio pad prometa od 1,3 posto. I kod kretanja broja zaposlenih nije bilo velikih razlika između Top 100 i ostatka industrije - Top 100 su povećali broj radnika za 1,3 posto, a ostatak industrije za 2,1 posto. Međutim, kod dobiti dinamika je bila bitno različita - dok je dobit Top 100 tvrtki umanjena za 12,5 posto, u ostatku industrije ostvarena je dobit porasla za 16,6 posto (Tablica 3a).

Zbrojena dobit (prije oporezivanja) svih IT tvrtki koje su je ostvarile iznosila je u 2010. godini 637 milijuna. Od toga prvih je 100 tvrtki po ostvarenoj dobiti ostvarilo 413 milijuna ili 64,8 posto. IBM Hrvatska je zadržao vodeću poziciju po ostvarenoj dobiti, dok je M San grupa s prošlogodišnje pete pozicije popela na drugu, a još je veći skok ostvarila trećeplasirana In2 Grupa, i to s trinaeste pozicije lani. Ljestvica Top 100 po dobiti s pridruženim rangom po ukupnome prihodu i broju zaposlenih ukazuje na nepostojanje korelacije ranga kompanija prema tim mjerilima. (Tablica 4).

Tko je što?

U tablicama 5.1. do 5.5. prikazan je redosljed najvećih informatičkih poduzeća prema ostvarenomu ukupnomu prihodu segmentiranih po prevladavajućem obliku svoje djelatnosti, odnosno aktivnosti u ko-

joj ostvaruju najveći dio svoje dodane vrijednosti. Pritom je prikazano pet najbitnijih kategorija; klasična informatička poduzeća, dvije kategorije softver vendora te dvije koje uključuju IT trgovce.

Cilj je da se (bez obzira koliko je to teško) zajedno prikažu tvrtke sličnoga profila i tako omoguće primjerene usporedbe. Grupirani su ovako: sistem integratori, globalni softver vendori kao i lokalni partneri koji prodaju i implementiraju softverska rješenja internacionalnih proizvođača softvera, domaći proizvođači paketenoga softvera i softvera po narudžbi te distributeri informatičke opreme, komponenti i potrošnoga materijala i maloprodajna poduzeća istih artikala. Zbog sve manjega značaja, za razliku od prijašnjih godina, izostavljena je kategorija asemblera osobnih računala. Vežano uz to, valja napomenuti da se pojedina tvrtka uvrštava samo u jednu tablicu, iako se u stvarnosti tvrtke istodobno bave s više djelatnosti (npr. programiranjem, pružanjem usluga i trgovinom). Jednostavno, u tome pregledu ukupan se prihod poduzeća uzima kao cjelina, a nije strukturiran prema tipu djelatnosti, odnosno proizvodima i uslugama koje pruža poduzeće.

Tablica 5.1.

Sistem integratori / System Integrators

Rang 2010		Rang 2009	Ukupni prihod 2010 (Kn mln)	Rast 10/09 (%)	Ukupni prihod po radniku
Rank 2010		Rank 2009	Revenue 2010 (Kn M)	Growth 10/09 (%)	Revenue per Employee
1	King ICT	1	458.50	-14.9%	2.439
2	Combis	2	349.30	7.2%	1.354
3	S&T Hrvatska	3	256.27	-3.4%	1.602
4	IBM Hrvatska	4	-	-3.0%	-
5	Apis-IT	6	183.00	5.1%	0.504
6	HP	8	135.39	8.9%	1.314
7	CompING	5	130.50	-25.4%	2.175
8	Recro-net	11	123.37	62.2%	1.645
9	Assecó SEE	13	107.87	79.5%	0.734
10	CS Computer Systems	10	104.47	16.0%	1.492
11	Computech	9	-	-4.7%	-
12	Span	12	92.49	23.0%	1.156
13	Storm Computers	14	64.44	11.4%	1.111
14	CROZ	19	60.61	23.1%	0.551
15	Megatrend poslovna rješenja	20	54.40	14.8%	1.360
16	ECS	15	53.93	-6.0%	1.147
17	Infosistem	17	52.90	-0.1%	0.767
18	S IT Solutions	-	49.60	-0.2%	1.153
19	Verso	16	43.58	-21.4%	1.676
20	Printec Croatia	-	43.15	0.3%	0.981
UKUPNO/TOTAL			2,686.91	1.3%	1.250

Uz ukupan prihod te tablice sadržavaju i stope rasta ukupnoga prihoda u odnosu na prethodnu godinu kao i ukupni prihod po zaposlenome. Ti pokazatelji unose dodatne elemente za sagledavanje razmjernoga položaja poduzeća unutar pojedine grupe.

Sistem integratori

to su poduzeća koja u cijelosti ili pretežito pružaju cjelovita, složena i zahtjevna rješenja krajnjim korisnicima zasnovana na specifičnoj kombinaciji informatičkih usluga i ekspertize u hard-

veru, softveru i komunikacijskoj tehnologiji.

Nakon pada od oko 11 posto u 2009., vodeći sistem integratori, promatrani zajedno u prošloj su godini prihodovali 2,69 milijarde kuna što odgovara skromnomu rastu ukupnoga prihoda od oko jedan posto. Zapošljavali su 2.150 radnika, 2,5 posto više negoli u 2009. Vodeći je King ICT unatoč padu od gotovo 15 posto u odnosu na prethodnu godinu zadržao svoju vodeću poziciju. Osim njega još je osam poduzeća iz te skupine zabilježilo pad prometa. Nasuprot tomu nekoliko je sistem integratora lani ostvarilo izrazito visok rast

prihoda. To se prvenstveno odnosi na Recro-net s rastom od 63 posto i Asseco SEE s rastom od 79 posto (rast odražava i akviziciju BDS-a), zatim tu su Span i CROZ s rastom od preko 20 posto dok su po dvoznamenkastoj brojci rasli još i Megatrend poslovna rješenja, CS Computer Systems i Storm Computers. Svi su uključeni sistem integratori ostvarili dobit u 2010., međutim njihove su se ostvarene bruto profinane marže bitno razlikovale. Pet tvrtki: IBM Hrvatska, CROZ, CompuTech, CS Computer Systems i Asseco SEE ostvarili su dvoznamenkaste bruto profitne marže dok je prosječna profitna stopa za skupinu kao cjelinu iznosila 5,6 posto. Vodeće su četiri

Tablica 5.2.

Softver vrendori (globalni vrendori i domaći zastupnici/implementatori) / Software Vendors (Global Software Vendors and Local Partner/Implementors)

Rang 2010		Rang 2009	Ukupni prihod 2010 (Kn mln)	Rast 10/09 (%)	Ukupni prihod po radniku
Rank 2010		Rank 2009	Revenue 2010 (Kn M)	Growth 10/09 (%)	Revenue per Employee
1	Oracle	1	85.18	-21.8%	1.775
2	Microsoft	2	74.94	-14.9%	1.469
3	b4b	4	51.81	-11.9%	0.582
4	SAP	3	50.68	-19.3%	2.667
5	Perpetuum Mobile	6	39.18	35.3%	0.956
6	Adacta	9	24.80	16.8%	0.689
7	Alfatec Group	5	24.20	-17.9%	0.834
8	Nort	10	19.63	7.7%	3.926
9	Mack IT	-	18.18	4.5%	1.515
10	Poslovna inteligencija	8	18.88	3.5%	0.524
UKUPNO/TOTAL			407.48	-9.9%	1.113

tvrtke – King ICT, Combis, S&T Hrvatska i IBM Hrvatska – zadržale svoje pozicije. Petoplasirani Apis IT kao i HP Hrvatska na šestome mjestu popravili su svoj položaj na ljestvici u odnosu na prijašnju godinu za jedno, odnosno dva mjesta, dok su za čak nekoliko mjesta na ljestvici svoj rang poboljšali Megatrend poslovna rješenja, Recro-net i CROZ (Tablica 5.1.).

Softverska poduzeća (Software Vendors)

uključuju globalne tvrtke koje pretežiti dio ukupnoga prihoda ostvaruju plasmanom vlastitih softverskih proizvoda te lokalne tvrtke čije je poslovanje vezano uz takve softverske proizvode. Tu se misli na internacionalne igrače, Microsoft, Oracle, SAP i dr. te domaće tvrtke usredotočene na plasman, implementaciju i održavanje softvera globalnih vrendora.

Tablica 5.3.

Lokalni proizvođači softvera (vlastite gotove aplikacije i softverska rješenja po narudžbi) / Local Software Companies (Own Packaged Software and Software Customization)

Rang 2010		Rang 2009	Ukupni prihod 2010 (Kn mln)	Rast 10/09 (%)	Ukupni prihod po radniku
Rank 2010		Rank 2009	Revenue 2010 (Kn M)	Growth 10/09 (%)	Revenue per Employee
1	In2 Grupa	1	138.49	5.5%	0.444
2	Gisdata Grupa	2	78.11	-18.2%	1.149
3	Infodom	3	75.67	18.3%	0.676
4	Sedam IT	5	49.74	28.6%	0.957
5	TIS Grupa	4	39.80	-2.8%	0.457
6	I.P.T.	13	35.94	86.7%	2.995
7	AVL-AST	11	24.25	5.1%	0.303
8	Dekod telekom	18	21.45	48.8%	1.532
9	CS Croatia	7	21.04	-29.7%	0.281
10	Vestigo	12	21.04	8.8%	0.281
11	PIS	9	20.91	-16.9%	0.486
12	SV Group	8	20.70	-26.8%	0.767
13	Mireo	-	20.33	-27.2%	0.782
14	Inter-net	-	-	-	-
15	PCE	6	17.51	-42.0%	0.138
16	Libusoft Cicom	19	16.59	16.6%	0.281
17	Laus CC	14	15.55	-2.4%	0.346
18	Jadran Informatika	15	15.50	4.5%	0.574
19	Elma Kurtalj	-	15.52	-16.2%	0.268
20	Rathmann	20	14.85	15.0%	0.594
UKUPNO/TOTAL			681.08	0.1%	0.508

U 2010. je sveukupan prihod deset poduzeća svrstanih u ovu grupu opao za 9,9 posto prema prijašnjoj godini, tj. na 408 milijuna. (Trebalo spomenuti da taj pad slijedi nakon pada od 14,0 posto u 2009.) Ukupan prihod vodećih globalnih softverskih vendedora Oracle, Micro-Adacta, Perpetuum Mobile i Nort popravile su svoj položaj na ljestvici deset uključenih tvrtki. Iz tablice je, u odnosu na prethodnu godinu, ispao Multicom dok je novouvršteni Mack IT (Tablica 5.2.).

Lokalni proizvođači softvera

uključuju domaće proizvođače vlastitih gotovih softverskih aplikacija i tvrtke koje se bave projektiranjem i programiranjem softverskih rješenja po narudžbi.

Domaći su proizvođači softvera, uzevši zajedno, lani ostvarili 681 milijuna kuna prihoda, odnosno 0,1 posto više negoli prijašnje godine. Poduzeća su iz te skupine zapošljavala ukupno 1.342 radnika, odnosno 8,4 posto više negoli u 2009. In2 Grupa, ostvarivši lani 5,5 postotno povećanje ukupnoga prihoda (nakon rasta od 15,2 posto u 2009.), zadržala je svoju vodeću poziciju i učvrstila se kao lider softverske industrije u zemlji. Na drugome je mjestu, isto kao i lani, bila Gisdata Grupa, ali uz pad prometa od 18,2 posto. Inače 11 tvrtki iz te skupine povećalo je lani svoj ukupni prihod, od kojih neke izrazito visoko; I.P.T, Dekod Telekom, Sedam IT, Infodom i Libusoft Cicom. Sve su uključene tvrtke, osim PCE, ostvarile lani dobit, njih devet čak izražen u dvoznamenkastome postotku. Prosječna je bruto profitna marža za skupinu kao cjelinu iznosila 9,6 posto, što je daleko najviša profitna stopa ostvarena unutar IT industrije. Takvim se rezultatima kategorija domaćih proizvođača softvera pokazala, baš kao i u 2009., kao najotpornija na pad potražnje vezan uz recesiju (Tablica 5.3.).

Distributeri

to su veleprodajna poduzeća koja u cijelosti ili pretežito plasiraju proizvode za daljnju prodaju value added reselerima, dealerima i maloprodaji, a samo iznimno krajnjim korisnicima. Ta poduzeća imaju velik promet, manje marže, brz obrtaj zaliha, a glavna im je značajka učinkovita logistika. Međutim, pri razmatranju financijskih rezultata distributera treba napomenuti da znatan dio njihovoga prometa otpada na plasman proizvoda potrošačke elektronike (televizori, fotoaparati, pa čak i klimatizacijski uređaji), kao i da znatan dio prometa ostvaruju izvozom.

Skupina od 15 najvećih distributera prema ukupnome prihodu u 2009., recesijom najviše pogođen segment ukupne IT industrije u zemlji (pad od 26 posto) u 2010., ostvarila je ukupan prihod u iznosu od 2,99 milijardi kuna, što je za 3,5 posto više negoli prijašnje godine. Prošle je godine 10 uvrštenih tvrtki uspjelo povećati svoj promet (prema samo tri kojima je to uspjelo prethodne godine). Pri

softa i SAP-a ponovno je snažno opao, a za razliku od prijašnje godine, pad je ukupnoga prihoda lani zabilježio i b4b vodeći domaći SAP partner. S druge strane, Perpetuum Mobile i Adacta uspjeli su znatno povećati svoj lanjski ukupni promet. Što se tiče rangiranja,

Tablica 5.4.

Distributeri IT opreme, komponenti i potrošnog materijala / Distributors of IT Equipment, Components and Consumables

Rang 2010		Rang 2009	Ukupni prihod 2010 (Kn mln)	Rast 10/09 (%)	Ukupni prihod po radniku
Rank 2010		Rank 2009	Revenue 2010 (Kn M)	Growth 10/09 (%)	Revenue per Employee
1	M San Grupa	1	1.692.92	2.1%	15.390
2	Recro	2	367.47	10.0%	5.104
3	Microline	4	188.78	42.8%	4.290
4	Asbis CR	3	162.56	8.9%	3.965
5	Megatrend	5	131.98	1.3%	3.567
6	KSU Company	-	-	-	-
7	Dinarid	9	51.41	5.2%	6.426
8	Konica Minolta	8	50.70	-11.0%	0.905
9	Kodeks	7	44.63	-26.4%	1.653
10	Lost	-	-	-	-
11	Manor informatika	12	40.11	0.3%	4.457
12	Powercom Sistemi	14	38.73	11.2%	2.979
13	EZY Infotech	15	38.01	16.8%	2.376
14	Kvark	13	29.03	-27.3%	1.613
15	Eurocop	-	20.43	5.6%	0.929
UKUPNO/TOTAL			2,968.87	3.5%	5.378

tome je Microline uspio povećati promet za čak 42 posto dok su Powercom sistemi i EZY Infotech ostvarili rast prihoda veći od 10 posto. Ukupno je 12 od 15 uvrštenih distributerskih tvrtki lani ostvarilo dobit, ali uz izrazito malu bruto profitnu maržu. Za skupinu kao cjelinu prosječna je profitna stopa iznosila 1,1 posto. Skupina je lani zapošljavala ukupno 552 radnika, za 9,1 posto manje negoli prethodne godine. Takva kretanja odražavaju snažno restrukturiranje lokalnih distributera kao prilagodbu recesiji. Proizvodnost skupine kao cjeline, mjerena prometom po zaposlenomu, porasla je u 2010. za oko 10 posto. M San Grupa s prošlogodišnjim prometom od 1,69 milijardi kuna (rast od 2,1 posto) i povećanom proizvodnošću za oko 11 posto, odnosno 57 postotnim udjelom u ukupnome prometu promatranih distributerskih tvrtki, nepovrjediv je lider u tome segmentu IT poduzeća. Recro je uz rast prihoda od 10 posto zadržao drugu poziciju, dok se na treću, zahvaljujući iznadprosječnom rastu prometa popeo Microline, zamijenivši mjesto s Asbisom CR čiji je rast bio nešto sporiji. Megatrend i KSU Company zadržali su svoju petu, odnosno šestu poziciju. Svoj su položaj na tablici u odnosu na prijašnju godinu popravili EZY Infotech i Powercom sistemi. U listu distributera ove godine nije uvršten Senso Mikro, (prošle godine desetoplasirani) jer podaci za tu tvrtku nisu bili raspoloživi u trenutku obrade i pisanja teksta (Tablica 5.4.).

IT Maloprodaja

uključuje tvrtke specijalizirane za neposrednu prodaju osobnih računala, perifernih uređaja, komponenti i potrošnog materijala građanstvu i manjim poduzećima u specijaliziranim prodavaonicama (maloprodajnim lancima). Uobičajeno, uz IT proizvode u svojem asortimanu imaju i potrošačku elektroniku, a i drugu tehničku robu.

Maloprodaja IT opreme snažno je pogođena recesijom. U 2009. pad prometa 10 najznačajnijih IT maloprodajnih poduzeća bio je oko 24 posto. Na to je najviše utjecao pad prometa HG Spota i Vemila, nekadašnjih perjanica IT maloprodaje u zemlji. U 2010. je Vemil, odnosno Informatika Vrbani kako je preimenovan, nestao s pozornice, a HG Spot je lani doživio daljnji oštar pad od 46,2 posto uz još uvijek nejasnu budućnost. S druge strane neka su maloprodajna poduzeća i u 2009. i u 2010. povećala svoj promet. To se u prvome redu odnosi na Links čiji je prihod u 2009. porastao za visokih 31,2 posto te lani za daljnjih 30,8 posto. Svoj su promet posljednjih dviju godina, iako po znatno skromnijim stopama, uspjeli povećati i Eurotrade i Makromikro. Sva su uvrštena poduzeća u tu skupinu (osim

HG Spota) ostvarila dobit u 2010, no profitne su stope bile izrazito niske. Za skupinu je kao cjelinu bruto profitna marža iznosila 1,6 posto. Broj zaposlenih u skupini smanjen je za 10,6 posto, tj. na 742 radnika. Odražavajući spomenuta kretanja, lani je proizvodnost te skupine poduzeća u odnosu na 2009. povećana za 7,7 posto. Kategoriju IT maloprodajnih poduzeća, kao i prethodne godine, predvodi poduzeće Eurotrade koje je prošle godine uspjelo povećati svoj promet za 1,3 posto. Drugu poziciju zadržao je Renoprom (Technomax) uz rast prihoda od 6,4 posto. Treće, odnosno četvrto mjesto pripalo je Makromikru i Linksu, oba popevši se za dva mjesta u odnosu na 2009. (zauzevši mjesta koje su u 2009. držali HG Spot i Vemil) (Tablica 5.5.).

Tablica 5.5.

Maloprodaja / Retailers

Rang 2010		Rang 2009	Ukupni prihod 2010 (Kn mln)	Rast 10/09 (%)	Ukupni prihod po radniku
Rank 2010		Rank 2009	Revenue 2010 (Kn M)	Growth 10/09 (%)	Revenue per Employee
1	Eurotrade	1	269.35	1.8%	2.121
2	Renoprom	2	222.84	6.4%	1.296
3	Makromikro	5	111.51	7.0%	1.394
4	Links	6	83.53	30.8%	1.492
5	HG Spot	3	82.29	-46.4%	1.016
6	Micronis	7	47.85	-4.0%	2.279
7	Ventex	8	36.88	-3.0%	0.878
8	Acquisitum Magnum	-	25.09	21.7%	2.788
9	Birotehna	10	22.79	-19.8%	0.321
10	Protis	-	22.24	102.2%	3.177
UKUPNO/TOTAL			924.37	-2.0%	1.388

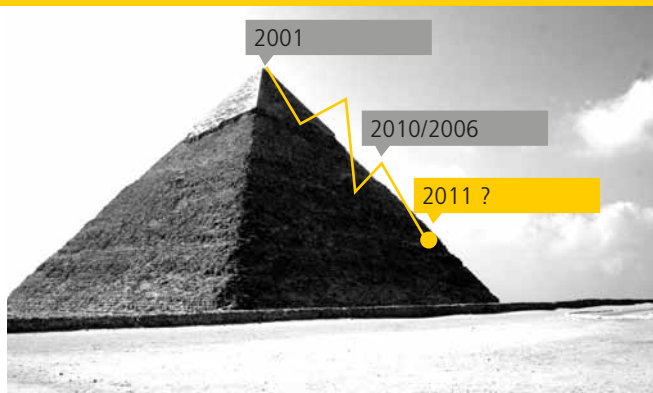
Dok ukupni prihodi vodećih IT distributera neznatno rastu, u maloprodaji i dalje opadaju, a dosta se smanjuje promet kategorije globalnih proizvođača softvera i njihovih partnera. Vodeći sistem integratori, prilagodivši se uvjetima uspijevaju neznatno povećati svoje prihode dok promet vodećih lokalnih proizvođača softvera opada.

Što očekivati od 2011?

Prošlu će godinu hrvatska informatička branša pamti kao godinu prilagodbe opadajućoj IT potražnji, koja svojim opsegom odgovara IT potražnji iz 2006. Bila je to godina zaoštrene konkurentske utakmice i godina bolnih prilagodbi. IT industrija, koja je obuhvaćala 1.822 poduzeća s 12.671 zaposlenim u 2010. ostvarila je ukupan prihod u iznosu od 11,19 milijardi kuna i dobit u iznosu od 637 milijuna, vrijednostima praktički jednakima kao i prijašnje godine. Udio prihoda koji su ostvarile obuhvaćene informatičke tvrtke u ukupnome prihodu gospodarstva (bez banaka i osiguravatelja) bio je 2,0 posto, u dobiti 1,6 posto te 1,4 posto u ukupnome broju zaposlenih. Informatička je industrija u pogledu prometa i broja zaposlenih u prošloj godini zabilježila nešto povoljnije rezultate negoli ukupno gospodarstvo.

Informatička industrija prati sudbinu ukupnoga gospodarstva. Recesija reže informatičku potrošnju, a njezino će možebitno oživljavanje biti moguće tek s poboljšanjem ukupne konjunktura.

Do sada informatička industrija nije bila prepoznata kao katalizator oživljavanja ukupnoga gospodarstva, niti su eventualna veća ulaganja u informatiku bila razmatrana kao prigodna proturecesijska mjera. Ove godine ništa se u tome pogledu nije mi-

jenjalo. A tu su i parlamentarni izbori koji uobičajeno usporavaju informatičku potrošnju. Što u takvim okvirima čeka informatičku industriju u 2011.? Možemo govoriti samo o daljnjem opadanju, ako ne i ponovnom padu.

Pripremio: mr.sc. Boris Žitnik
izvršni direktor i glavni analitičar- IDC adriatics

Izgubljena *nova* devetina prihoda

Posljednjega dana 2010. u Hrvatskoj je postojala i djelovala 261 telekomunikacijska tvrtka. Broj subjekata koji su sukladno nacionalnoj klasifikaciji bili registrirani za “djelatnosti žičane komunikacije”, “djelatnosti bežične komunikacije” i “proizvodnju komunikacijske opreme” bio je nešto veći od gore spomenutoga. Ipak, u toj se skupini skriva i određen broj onih koji su se zapravo bavili građevinarstvom, računalnim programiranjem, iznajmljivanjem apartmana turistima, ili nekom drugom djelatnošću koja nema nikakve veze s telekomunikacijama. S druge strane, identificirali smo i jedan dio onih koji službeno nisu bili registrirani za obavljanje telekomunikacijske djelatnosti, ali su je ipak obavljali.

Broj je telekomunikacijskih tvrtki u Hrvatskoj u godinu dana smanjen za točno 25 u apsolutnome, odnosno, 8.7% u relativnome iznosu. Broj sudionika telekomunikacijskoga sektora i dalje ostaje malen, što je izravna posljedica šezdesetogodišnje tendencije k monopolizaciji i koncentraciji toga dijela gospodarstva.

Spomenute su tvrtke tijekom 2010. ostvarile ukupan prihod u iznosu od 16,46 milijardi kuna. Usporedba s ukupnim prihodom ostvarenim tijekom prethodne godine otkriva kako je riječ o vrlo znatnome smanjenju od 11,6%. Taj pad, jednako kao i gore spomenuto smanjenje broja aktivnih telekomunikacijskih tvrtki, u najvećoj je mjeri posljedica ekonomske krize u kojoj se nalazi cjelokupno hrvatsko gospodarstvo.

Za razliku od prijašnjih analiza u kojima su prihodi najvećega mobilnoga operatora T-Mobile bili prikazani zasebno od prihoda tvrtke majke Hrvatskoga Telekom, ovogodišnje tablice prikazuju konsolidirani ukupan prihod tvrtke. Izravna je to posljedica reintegracije koju je ta tvrtka provela na početku 2010. po uzoru na svojega većinskoga vlasnika njemačkoga Deutsche Telekom.

Iz strukture prihoda moguće je iščitati nastavak dominacije velikih tvrtki. Tako je najveća hrvatska telekomunikacijska tvrtka sama ostvarila veći prihod nego svi ostali sudionici zajedno, tri su

najveće tvrtke bile zaslužne za gotovo četiri petine ukupnoga prihoda, dok je pet najvećih generiralo gotovo 90% ukupnoga prihoda telekomunikacijskoga sektora! Ipak, potrebno je istaknuti da se već nekoliko godina zaredom spomenuti omjeri smanjuju. Tako je, primjerice, udio dviju najvećih tvrtki u godinu dana smanjen za dva, a u dvije godine za tri postotna poena. Smatramo da je to izravna posljedica liberalizacije tržišta telekomunikacijskih usluga, zbog koje se u igru uključuju novi i sve uspješniji pružatelji telekomunikacijskih usluga.

Tijekom 2010. telekomunikacijski je sektor priskrbio dobit u iznosu od 2,57 milijardi kuna, što u odnosu na prijašnju godinu predstavlja smanjenje od 11,7%. Budući da je Hrvatski Telekom sam ostvario 72,4%, a zajedno s VIPnetom čak 94,1% od ukupne dobiti, spomenuti je pad u najvećoj mjeri posljedica pada dobiti dvaju najvećih hrvatskih operatora i to za približno jednu desetinu. Ostale tvrtke bilježe vrlo različite trendove, od drastičnih padova (Ericsson Nikola Tesla i Mobis Electronic), do izrazitih povećanja (Voljatel). Na koncu, ipak prevladavaju negativne stope rasta što je, obzirom na recesijsko okruženje, i bilo očekivano.

Broj je zaposlenih u telekomunikacijskim tvrtkama pao sa 10.718, koliko je zabilježeno krajem 2009., na 10.592 na kraju 2010. Dakle, pad broja zaposlenih od 1.2% bio je znatno manji u usporedbi s padom prihoda i dobiti telekomunikacijskih tvrtki. Objašnjenje je sljedeće: tri najveća poslodavca u telekomunikacijskome sektoru, Hrvatski Telekom, Ericsson Nikola Tesla i VIPnet, smanjili su broj svojih zaposlenika za 2,1%. Kako te tri tvrtke zapošljavaju gotovo četiri petine od ukupnoga broja radnika u telekomunikacijskome sektoru, njihov je utjecaj na ukupan trend presudan. Drugim riječima, postotak promjene broja zaposlenih i nije mogao biti puno različit od njihovoga kombiniranoga rezultata, osim možda u slučaju da su ostale tvrtke prepolovile ili udvostručile broj zaposlenih.

50 najvećih hrvatske telekomunikacijske industrije

Tijekom 2010. pedeset najvećih telekomunikacijskih tvrtki generiralo je prihod u iznosu od 16,37 milijardi kuna, ostvarilo dobit u iznosu od 2,57 milijardi kuna te zapošljavalo 10.141 radnika. Usporedimo li navedene brojke s ukupnim prihodom, dobiti i brojem zaposlenih cijeloga telekomunikacijskoga sektora, vidjet ćemo

koliko su razmjeri prevlasti pedeset najvećih: najveće su tvrtke ostvarile 99,4% od ukupnoga prihoda, 99,8% dobiti te zapošljavale 95,7% od ukupnoga broja zaposlenih*. Navedeni su se omjeri pokazali iznimno stabilnima tijekom prethodnih nekoliko godina, što vodi k zaključku da se stečene pozicije teško gube, a možda još i

*broj zaposlenih izračunat je na temelju radnih sati.

Tablica 1.

NAJVEĆIH 50 POREDANIH PO UKUPNOM PRIHODU U PADAJUĆEM PORETKU

Rang	Naziv	UKUPNI PRIHOD		DOBIT NAKON POREZA		BROJ ZAPOSLENIH	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010
1	Hrvatski Telekom d.d.	9,897,433,339	8,325,514,959	2,059,354,644	1,864,032,217	5,902	5,773
2	VIPnet d.o.o.	3,611,547,857	3,453,749,158	612,089,376	557,166,604	966	961
3	ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.	1,479,228,989	1,275,681,480	128,447,089	24,061,618	1,616	1,575
4	TELE2 d.o.o.	874,491,579	996,358,584	-	-	90	99
5	OT-OPTIMA TELEKOM D.D.	458,377,828	455,211,581	-	-	197	192
6	NOKIA SIEMENS NETWORKS d.o.o.	492,204,753	302,966,914	-	1,020,034	129	120
7	B.net Hrvatska d.o.o.	186,140,160	244,342,804	-	11,865,611	168	182
8	Metronet telekomunikacije d.d.	213,193,698	244,103,987	-	-	186	215
9	MOBIS-ELECTRONIC D.O.O.	-	-	-	-	-	-
10	Vipnet usluge d.o.o	171,372,391	176,403,683	63,909,194	74,699,000	117	99
11	H1 Telekom d.d.	115,080,895	136,786,715	-	-	137	133
12	VOLJATEL d.o.o.	29,885,416	83,352,730	3,367,167	6,273,113	10	16
13	MMM AGRAMSERVIS D.O.O	92,900,136	67,152,341	3,590,612	4,115,874	41	49
14	ITerATIO d.d.	-	-	-	-	-	-
15	NTH Media d.o.o.	52,138,859	52,762,417	167,896	203,664	104	140
16	AMIS TELEKOM d.o.o.	39,768,708	45,067,256	-	291,716	54	61
17	ELEKTROKEM d.o.o.	35,221,639	29,126,797	4,223,575	5,328,637	75	64
18	MARGENTO TEHNOLOGIJE d.o.o.	5,798,703	28,895,596	210,453	169,830	0	5
19	RETEL D.O.O.	20,119,335	21,436,901	742,395	783,092	48	47
20	OPTIMA OSN-INŽENJERING d.o.o.	28,230,299	19,500,070	183,764	113,868	17	17
21	ORBIS TELEKOM d.o.o.	10,993,410	14,035,764	102,200	154,313	13	13
22	MICRO-LINK d.o.o.	13,882,106	12,752,363	2,005,571	1,156,190	17	17
23	STEINER d.o.o.	15,782,535	11,192,478	1,191,735	-	30	24
24	G.S. TELEKOM d.o.o.	-	-	-	-	-	-
25	NOKIA CROATIA D.O.O.	8,962,283	8,578,287	146,766	49,236	8	8
26	T.E.L.E. TIM d.o.o.	10,237,729	8,070,828	447,385	109,622	27	30
27	ORANGE BUSINESS HRVATSKA D.O.O.	6,051,602	7,963,692	-	917,470	-	-
28	AT&T GLOBAL NETWORK SERVICES HRVATSKA D.O.O.	9,021,121	6,862,983	120,145	30,885	-	-
29	Alcatel-Lucent Hrvatska d.o.o.	5,486,934	6,217,659	-	500,075	3	2
30	BEL TEL d.o.o.	6,506,842	5,938,517	97,339	6,918	19	24
31	OPTIKA KABEL TV d.o.o.	4,670,994	5,916,250	265,740	200,727	10	10
32	KOM - SAT d.o.o.	6,200,708	4,659,574	1,015,178	0	24	26
33	AUDIO VIDEO TREND D.O.O.	2,840,529	4,538,528	81,794	814,765	1	2
34	AKTON d.o.o.	4,668,834	4,478,390	292,479	24,047	3	4
35	VATEL d.o.o. za telekomunikacije, elektroniku i usluge	6,798,982	4,327,097	-	-	13	12
36	BVfon d.o.o.	3,756,840	4,283,633	-	-	1	1
37	VIA TEL d.o.o.	4,158,933	3,925,205	891,360	313,071	5	5
38	TELCOMPACT d.o.o.	4,118,687	3,876,999	766,233	564,642	8	9
39	ZDENKO d.o.o.	2,925,249	3,860,357	377,478	628,279	15	19
40	MOBISTAR D.O.O.	3,837,722	3,838,955	470,034	346,236	1	1
41	TELECRON D.O.O.	4,598,880	3,662,205	171,330	90,894	5	5
42	HALO NET D.O.O.	4,874,615	3,316,993	410,663	4,352	10	10
43	STEINER TELEKOMUNIKACIJE d.o.o.	2,898,437	3,202,578	85,337	119,082	6	7
44	JetStream Hrvatska d.o.o.	1,722,833	3,077,438	426,320	1,284,139	0	0
45	LUMISS d.o.o.	2,868,261	3,058,358	33,626	3,667	11	12
46	MOBILISIS D.O.O.	1,612,760	2,987,526	168,231	7,826	2	11
47	TIMCOM D.O.O.	2,370,789	2,939,522	175,762	120,761	4	4
48	PRIMATEL D.O.O.	1,684,217	2,866,725	-	535,853	4	2
49	IstraCom d.o.o.	3,070,013	2,804,172	12,722	-	5	4
50	TELEMONT D.O.O.	3,665,627	2,505,349	171,519	-	16	15
UKUPNO		17,963,403,056	16,114,152,398	2,886,213,112	2,558,107,928	10,118	10,025

teže dobivaju. Također je bitno istaknuti da pedeset najvećih slijedi trendove čiju smo prisutnost ustvrdili analizirajući cjelokupno tržište: njihovi se prihodi, dobit i broj zaposlenih smanjuju, s time da su prve dvije kategorije potonule za približno 12%, dok je broj zaposlenih smanjen po znatno manjoj stopi od oko 1%.

Za plasman u ovogodišnji TOP 50 bilo je potrebno ostvariti prihode od oko 2,5 milijuna kuna. Uzimajući u obzir da je 2008. i 2009. letvica bila postavljena na razinu od približno 3,5 milijuna kuna, očito je da su se uvjeti u samo godinu dana drastično srozali. To je s jedne strane posljedica recesije koja je dovela do smanjenja prihoda kod većine sudionika tržišta, ali i konsolidacije među operaterima koja je rezultirala nestankom s liste tvrtki poput Iskon Interneta, Vodatela, Adriatic Kabela i DCM-a, odnosno nacionalnih operatera koji su generirali vrlo visoke prihode.

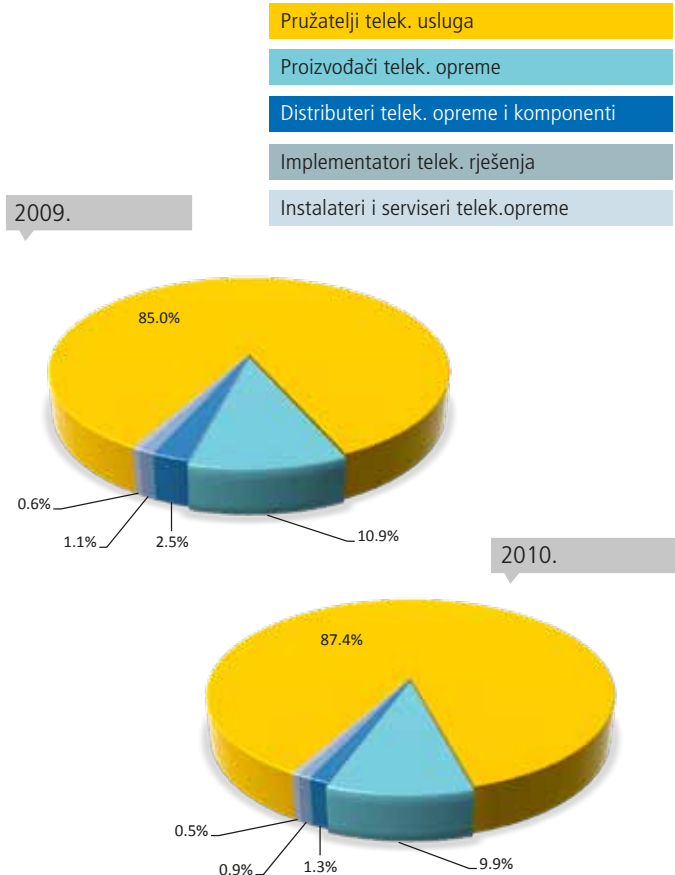
Tablica 1. donosi popis pedeset najvećih hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki rangiranih prema prihodu ostvarenom tijekom prošle godine. Tablica također sadržava informacije o ostvarenoj dobiti nakon oporezivanja i broju djelatnika zaposlenih u tim tvrtkama na kraju prošle godine. Pridružene informacije o prihodu, dobiti i broju zaposlenika za 2009. omogućavaju usporedbe.

Popis pedeset najvećih po iskazanoj dobiti u mnogome se razlikuje od one po prihodu jer se neki od najvećih operatera uopće ne nalaze na popisu najvećih po dobiti. Objašnjenje se krije u činjenici da su prihodi tvrtki Tele2, Optima Telekom, Metronet i H1 Telekom (barem većim dijelom) prošle godine još uvijek bili manji od troškova poslovanja. Za plasman među 50 najvećih bilo je potrebno iskazati tek 67.000 kuna dobiti, dvostruko manje nego prethodne godine.

S obzirom na prevladajući oblik djelatnosti pedeset najvećih hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki moguće ih je razdijeliti na pet skupina: pružatelje telekomunikacijskih usluga, proizvođače telekomunikacijske opreme, distributere telekomunikacijske opreme i komponenti, implementatore telekomunikacijskih rješenja te instalatere telekomunikacijske opreme. Takva nam razdioba pruža informacije o udjelu pojedinih kategorija poslovnih subjekata u ukupnome prihodu koje je pedeset najvećih ostvarilo tijekom 2010. Kao potpora analizi, slika 1. nudi i informaciju o razdiobi prihoda između tih šest segmenata u prethodnoj kalendarskoj godini.

Slika 1.

Udio pojedinih segmenata u ukupnome prihodu TOP 50 hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki, usporedba rezultata za godine 2009. i 2010.

Tablica 1.1.

Abecedni popis najvećih 50 po ukupnom prihodu

Rang	Naziv
34	AKTON d.o.o.
29	Alcatel-Lucent Hrvatska d.o.o.
16	AMIS TELEKOM d.o.o.
28	AT&T GLOBAL NETWORK SERVICES HRVATSKA D.O.O.
33	AUDIO VIDEO TREND D.O.O.
7	B.net Hrvatska d.o.o.
30	BEL TEL d.o.o.
36	BVfon d.o.o.
17	ELEKTROKEM d.o.o.
3	ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.
24	G.S. TELEKOM d.o.o.
11	H1 Telekom d.d.
42	HALO NET D.O.O.
1	Hrvatski Telekom d.d.
49	IstraCom d.o.o.
14	ITerATIO d.d.
44	JetStream Hrvatska d.o.o.
32	KOM - SAT d.o.o.
45	LUMISS d.o.o.
18	MARGENTO TEHNOLOGIJE d.o.o.
8	Metronet telekomunikacije d.d.
22	MICRO-LINK d.o.o.
13	MMM AGRAMSERVIS D.O.O
46	MOBILISIS D.O.O.
9	MOBIS-ELECTRONIC D.O.O.
40	MOBISTAR D.O.O.
25	NOKIA CROATIA D.O.O.
6	NOKIA SIEMENS NETWORKS d.o.o.
15	NTH Media d.o.o.
31	OPTIKA KABEL TV d.o.o.
20	OPTIMA OSN - INŽENJERING D.O.O
27	ORANGE BUSINESS HRVATSKA D.O.O.
21	ORBIS TELEKOM d.o.o.
5	OT-OPTIMA TELEKOM D.D.
48	PRIMATEL D.O.O.
19	RETEL D.O.O.
23	STEINER d.o.o.
43	STEINER TELEKOMUNIKACIJE d.o.o.
26	T.E.L.E. TIM d.o.o.
38	TELCOMPACT d.o.o.
4	TELE2 d.o.o.
41	TELECRON D.O.O.
50	TELEMONT D.O.O.
47	TIMCOM D.O.O.
35	VATEL d.o.o. za telekomunikacije, elektroniku i usluge
37	VIA TEL d.o.o.
2	VIPnet d.o.o.
10	Vipnet usluge d.o.o
12	VOLJATEL d.o.o.
39	ZDENKO d.o.o.

Tablica 2.

50 najvećih po dobiti prije oporezivanja 2010
(iznos u kunama)

Rang	NAZIV	Dobit 2010	Rang po Ukupnom Prihodu 2010	Rang po broju zaposlenih 2010
1	Hrvatski Telekom d.d.	1,864,032,217	1	1
2	VIPnet d.o.o.	557,166,604	2	3
3	Vipnet usluge d.o.o	74,699,000	10	10
4	ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.	24,061,618	3	2
5	B.net Hrvatska d.o.o.	11,865,611	7	6
6	ITeRATIO d.d.	-	14	19
7	VOLJATEL d.o.o.	6,273,113	12	22
8	ELEKTROKEM d.o.o.	5,328,637	17	12
9	MMM AGRAMSERVIS D.O.O	4,115,874	13	14
10	MOBIS-ELECTRONIC D.O.O.	-	9	17
11	JetStream Hrvatska d.o.o.	1,284,139	44	38
12	MICRO-LINK d.o.o.	1,156,190	22	21
13	NOKIA SIEMENS NETWORKS d.o.o.	1,020,034	6	9
14	ORANGE BUSINESS HRVATSKA D.O.O.	917,470	27	38
15	AUDIO VIDEO TREND D.O.O.	814,765	33	36
16	RETEL D.O.O.	783,092	19	15
17	ZDENKO d.o.o.	628,279	39	19
18	TELCOMPACT d.o.o.	564,642	38	29
19	PRIMATEL D.O.O.	535,853	48	36
20	Alcatel-Lucent Hrvatska d.o.o.	500,075	29	36
21	KONEKTIRA d.o.o.	419,005	74	36
22	KRK SISTEMI d.o.o.	408,178	76	36
23	MOBISTAR D.O.O.	346,236	40	37
24	Kate-kom d.o.o.	317,508	116	34
25	VIA TEL d.o.o.	313,071	37	33
26	-	-	-	-
27	AMIS TELEKOM d.o.o.	291,716	16	13
28	SIOL d.o.o.	290,006	62	38
29	TELEMONT d.o.o.	249,368	72	35
30	-	-	-	-
31	POTIOR LG d.o.o	225,132	106	37
32	NTH Media d.o.o.	203,664	15	7
33	OPTIKA KABEL TV d.o.o.	200,727	31	28
34	MARGENTO TEHNOLOGIJE d.o.o.	169,830	18	33
35	ORBIS TELEKOM d.o.o.	154,313	21	25
36	INFO LIDER d.o.o.	-	60	24
37	TELING D.O.O.	143,560	86	36
38	NIT - NET DOO	136,325	158	36
39	TIM MEDIA d.o.o.	-	84	25
40	TIMCOM D.O.O.	120,761	47	34
41	STEINER TELEKOMUNIKACIJE d.o.o.	119,082	43	31
42	OPTIMA OSN-INŽENJERING D.O.O	113,868	20	21
43	T.E.L.E. TIM d.o.o.	109,622	26	16
44	TERRAKOM d.o.o.	95,752	104	30
45	TELECRON D.O.O.	90,894	41	33
46	G.S. TELEKOM d.o.o.	-	24	11
47	MODUL MREŽA D.O.O.	77,855	69	25
48	TENEO-GRUPA d.o.o.	70,860	99	37
49	FENICE TELEKOM GRUPA d. o. o.	69,452	94	37
50	EURO TRONIK d.o.o.	66,932	117	38

Abecedni popis najvećih 50
po dobiti

Tablica 2.1.

Rang	NAZIV
20	Alcatel-Lucent Hrvatska d.o.o.
27	AMIS TELEKOM d.o.o.
15	AUDIO VIDEO TREND D.O.O.
5	B.net Hrvatska d.o.o.
8	ELEKTROKEM d.o.o.
4	ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.
50	EURO TRONIK d.o.o.
49	FENICE TELEKOM GRUPA d. o. o.
46	G.S. TELEKOM d.o.o.
1	Hrvatski Telekom d.d.
36	INFO LIDER d.o.o.
6	ITeRATIO d.d.
11	JetStream Hrvatska d.o.o.
24	Kate-kom d.o.o.
21	KONEKTIRA d.o.o.
22	KRK SISTEMI d.o.o.
34	MARGENTO TEHNOLOGIJE d.o.o.
12	MICRO-LINK d.o.o.
9	MMM AGRAMSERVIS D.O.O
10	MOBIS-ELECTRONIC D.O.O.
23	MOBISTAR D.O.O.
47	MODUL MREŽA D.O.O.
38	NIT - NET DOO
13	NOKIA SIEMENS NETWORKS d.o.o.
32	NTH Media d.o.o.
33	OPTIKA KABEL TV d.o.o.
42	OPTIMA OSN-INŽENJERING D.O.O
14	ORANGE BUSINESS HRVATSKA D.O.O.
35	ORBIS TELEKOM d.o.o.
31	POTIOR LG d.o.o
19	PRIMATEL D.O.O.
16	RETEL D.O.O.
28	SIOL d.o.o.
41	STEINER TELEKOMUNIKACIJE d.o.o.
43	T.E.L.E. TIM d.o.o.
18	TELCOMPACT d.o.o.
45	TELECRON D.O.O.
29	TELEMONT d.o.o.
37	TELING D.O.O.
48	TENEO-GRUPA d.o.o.
44	TERRAKOM d.o.o.
39	TIM MEDIA d.o.o.
40	TIMCOM D.O.O.
25	VIA TEL d.o.o.
2	VIPnet d.o.o.
3	Vipnet usluge d.o.o
7	VOLJATEL d.o.o.
17	ZDENKO d.o.o.

Tijekom analizirane godine svi su segmenti telekomunikacijskoga sektora zabilježili pad. Stoga nam promjene udjela prikazane na gornjem grafikonu pokazuju je li prihod nekoga segmenta padao brže ili sporije od prosječne stope pada cijeloga sektora. Pružatelji telekomunikacijskih usluga jedini su padali sporije od prosjeka, što je rezultiralo povećanjem njihova udjela u ukupnome prihodu za 2,4 postotna poena. S druge strane, segment je distributera telekomunikacijske opreme imao izrazito tešku godinu: prihodi su se tih tvrtki prepolovili, a ista se stvar dogodila i njihovomu tržišnomu udjelu.

Sljedećih pet poglavlja (uz isto toliko pripadajućih tablica) donosi rang liste najvećih sudionika unutar pojedinih segmenata hrvatskoga telekomunikacijskoga tržišta. Osim podataka o ukupnome prihodu, tablice donose i stope njegovoga rasta u usporedbi s rezultatom iz

prethodne godine, kao i kvocijente prihoda i broja zaposlenih radnika.

Tablica 2.2.

Promjene poslovnih rezultata na zahtjev tvrtke

Rang	Naziv	PRIHOD	DOBIT	BROJ ZAPOSLENIH
		2010	2010	2010
1	VIPnet d.o.o.	3,453,749,158	554,359,123	961
2	ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.	1,275,681,480	24,061,618	1,575
3	OT-OPTIMA TELEKOM D.D.	454,580,628	-	186
4	NOKIA SIEMENS NETWORKS d.o.o.	307,869,096	7,322,662	124
5	Vipnet usluge d.o.o	176,403,683	74,757,680	99
6	KOM - SAT d.o.o.	4,659,574	-	30
7	VATEL d.o.o. za telekomunikacije, elektroniku i usluge	4,327,097	-	11

Tko je što?

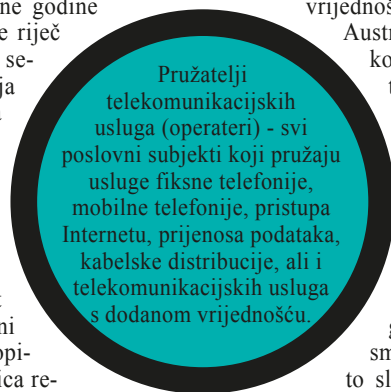
Proizvođači telekomunikacijskih usluga

Protekle je godine ovaj segment zabilježio smanjenje prihoda od 9,0%. S jedne strane, operatori mogu biti nezadovoljni jer je zabilježena stopa nešto veća od one iz prethodne godine (7,7%), a s druge bi trebali biti zadovoljni jer je riječ o daleko najmanjem padu u usporedbi s ostalim segmentima. Pad je posljedica smanjenja korištenja usluga do kojega je došlo zbog povećanja cijena usluga (neizravno, kroz modifikacije obračunskih jedinica, a sve zbog uvođenja dodatnoga nameta na korištenje mobilnih glasovnih i podatkovnih usluga) i smanjenja kupovne moći građana zbog ubiranja posebnoga tzv. kriznoga poreza na osobne dohotke i povećane nezaposlenosti.

Broj je operatora u ovogodišnjih pedeset najvećih smanjen za tri tvrtke. U gornjoj polovini ljestvice najveće promjene uključuju odlazak s popisa tvrtki T-Mobile i Iskon Internet, što je posljedica re-integracije, odnosno, konsolidacije poslovanja Hrvatskoga Telekomu. Donji je dio ljestvice svjedočio nešto većim izmjenama jer su s popisa isпали Croatel, KDS, Tango komunikacije i VoIP te-

lekom, dok su se na njega plasirale tvrtke NTH Media (prodavatelj mobilnih aplikacija i ostalih telekomunikacijskih usluga s dodanom vrijednošću), JetStream Hrvatska (podružnica Telekom Austrije koja se bavi pružanjem veleprodajnih telekomunikacijskih usluga) i Primatel (fiksni alternativni operator).

Ukupna se dobit operatora smanjila u odnosu na prijašnju godinu za 8,2%. I broj je zaposlenih smanjen, ali u znatno manjem postotku nego prihod ili dobit. Tijekom 2010. najveća su 24 operatora otpustila pedesetak zaposlenih, odnosno smanjila njihov broj za 0,7%. Sve u svem, brojke pokazuju da su operatori najbolje pregrmjeli prošlu tešku kriznu godinu jer su njihovi prihodi, dobit i zaposleni smanjeni po znatno nižim stopama nego što je to slučaj kod drugih segmenata. Rezultat toga jest jačanje razmjernoga značaja toga segmenta koji sada nadzire 87% prihoda, 98% dobiti i zapošljava 78% od ukupnoga broja radnika u hrvatskome telekomunikacijskome sektoru. Tab.3. 1.

Tablica 3.1.

Članovi TOP 50 hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki, segment pružatelja telekomunikacijskih usluga

Rang	Naziv	UKUPNI PRIHOD		RAST PRIHODA	DOBIT NAKON POREZA		BROJ ZAPOSLENIH		PRIHOD PO ZAPOSLENOM
		2009	2010	2009/2010	2009	2010	2009	2010	2010
1	Hrvatski Telekom d.d.	9,897,433,339	8,325,514,959	-15.9%	2,059,354,644	1,864,032,217	5,902	5,773	1,442,147
2	VIPnet d.o.o.	3,611,547,857	3,453,749,158	-4.4%	612,089,376	557,166,604	966	961	3,593,912
3	TELE2 d.o.o.	874,491,579	996,358,584	13.9%	-	-	90	99	10,064,228
4	OT-OPTIMA TELEKOM D.D.	458,377,828	455,211,581	-0.7%	-	-	197	192	2,370,894
5	B.net Hrvatska d.o.o.	186,140,160	244,342,804	31.3%	-	11,865,611	168	182	1,342,543
6	Metronet telekomunikacije d.d.	213,193,698	244,103,987	14.5%	-	-	186	215	1,135,367
7	Vipnet usluge d.o.o	171,372,391	176,403,683	2.9%	63,909,194	74,699,000	117	99	1,781,855
8	H1 Telekom d.d.	115,080,895	136,786,715	18.9%	-	-	137	133	1,028,472
9	VOLJATEL d.o.o.	29,885,416	83,352,730	178.9%	3,367,167	6,273,113	10	16	5,209,546
10	NTH Media d.o.o.	52,138,859	52,762,417	1.2%	167,896	203,664	104	140	376,874
11	AMIS TELEKOM d.o.o.	39,768,708	45,067,256	13.3%	-	291,716	54	61	738,807
12	MARGENTO TEHNOLOGIJE d.o.o.	5,798,703	28,895,596	398.3%	210,453	169,830	-	5	5,779,119
13	ORBIS TELEKOM d.o.o.	10,993,410	14,035,764	27.7%	102,200	154,313	13	13	1,079,674
14	T.E.L.E. TIM d.o.o.	10,237,729	8,070,828	-21.2%	447,385	109,622	27	30	269,028
15	ORANGE BUSINESS HRVATSKA D.O.O.	6,051,602	7,963,692	31.6%	-	917,470	-	-	-
16	AT&T GLOBAL NETWORK SERVICES HRVATSKA D.O.O.	9,021,121	6,862,983	-23.9%	120,145	30,885	-	-	-
17	OPTIKA KABEL TV d.o.o.	4,670,994	5,916,250	26.7%	265,740	200,727	10	10	591,625
18	AKTON d.o.o.	4,668,834	4,478,390	-4.1%	292,479	24,047	3	4	1,119,598
19	BVfon d.o.o.	3,756,840	4,283,633	14.0%	-	-	1	1	4,283,633
20	VIA TEL d.o.o.	4,158,933	3,925,205	-5.6%	891,360	313,071	5	5	785,041
21	MOBISTAR D.O.O.	3,837,722	3,838,955	0.0%	470,034	346,236	1	1	3,838,955
22	HALO NET D.O.O.	4,874,615	3,316,993	-32.0%	410,663	4,352	10	10	331,699
23	JetStream Hrvatska d.o.o.	1,722,833	3,077,438	78.6%	426,320	1,284,139	-	-	-
24	PRIMATEL D.O.O.	1,684,217	2,866,725	70.2%	-	535,853	4	2	1,433,363
UKUPNO		15,720,908,283	14,311,186,326	-9.0%	2,742,525,056	2,518,622,470	8,005	7,952	1,799,696

Proizvođači telekomunikacijske opreme

Prošlogodišnja je proizvođačka četvorka ove godine narasla na petorku te je donekle promijenila sastav. Uz standardne Ericsson Nikola Tesla, Nokia Siemens Networks i Elektrokem, na ovogodišnjem se popisu još nalaze tvrtke Audio Video Trend (proizvođač profesionalne audio-video i data komunikacijske opreme) i Mobilisis (proizvođač sustava za nadzor prometa i sličnih rješenja koja uključuju mobilne tehnologije).

S godišnjim prihodom u iznosu od 1,62 milijarde kuna proizvođači ostaju drugi najbitniji segment hrvatskog telekom gospodarstva. Kao rezultat iznadprosječnoga pada prihoda, udio toga segmenta u ukupnome prihodu sada je tek recipročan njegovomu udjelu u ukupnome broju tvrtki. Broj je

zaposlenih također pao jače od prosječnih vrijednosti industrije, ali je tu udio proizvođača u ukupnome rezultatu telekomunikacijske industrije ostao iznadprosječan: s udjelom od 10% u broju tvrtki, proizvođači su zapošljavali 17,5% od ukupne radne snage.

Pad je prihoda i dobiti veći od prosjeka cijele branše moguće objasniti analizom strukture kupaca hrvatskih proizvođača. Naime, te tvrtke prvenstveno rade za strana tržišta, ponajviše istočnoeuropska i srednjeazijska, pa su se prošle godine našli u problemima zbog produljene recesije u tim dijelovima svijeta. Osim toga, proizvođači su na svojoj koži jako dobro osjetili i smanjenje, odnosno, promjenu strukture ulaganja domaćih operatora. Tablica 3.2.

Proizvođači telekomunikacijske opreme - poslovni subjekti koji najveći dio prihoda ostvaruju proizvodnjom i prodajom vlastitih telekomunikacijskih rješenja.

Tablica 3.2.

Članovi TOP 50 hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki, segment proizvođača telekomunikacijske opreme

Rang	NAZIV	UKUPNI PRIHOD		RAST PRIHODA	DOBIT NAKON POREZA		BROJ ZAPOSLENIH		PRIHOD PO ZAPOSLENOM
		2009	2010	2009/2010	2009	2010	2009	2010	2010
1	ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.	1,479,228,989	1,275,681,480	-13.8%	128,447,089	24,061,618	1,616	1,575	809,956
2	NOKIA SIEMENS NETWORKS d.o.o.	492,204,753	302,966,914	-38.4%	-	1,020,034	129	120	2,524,724
3	ELEKTROKEM d.o.o.	35,221,639	29,126,797	-17.3%	4,223,575	5,328,637	75	64	455,106
4	AUDIO VIDEO TREND D.O.O.	2,840,529	4,538,528	59.8%	81,794	814,765	1	2	2,269,264
5	MOBILISIS D.O.O.	1,612,760	2,987,526	85.2%	168,231	7,826	2	11	271,593
UKUPNO		2,011,108,670	1,615,301,245	-19.7%	132,920,689	31,232,880	1,823	1,772	911,570

Distributeri telekomunikacijske opreme i komponenti

Godina 2010. pamtit će se kao crna godina za hrvatske distributere telekomunikacijske opreme. Od svih pet segmenata telekomunikacijskoga tržišta, distributeri su zabilježili daleko najgore rezultate, prijavivši pad prihoda za 55,2%, pad dobiti za 82,0% te smanjenje broja zaposlenih za čak 29,3%. Broj distributera na popisu pedeset najvećih ostaje jednak kao i 2009. Ipak, tek usporedba s rezultatima iz 2007. otkriva razmjere nepogode koja je pogodila taj segment telekomunikacijske industrije. Tada se, naime, na popisu pedeset najvećih našlo čak triput više distributera, s pet puta većim prihodom, šest puta većim brojem zaposlenih i čak dvadeset puta većom dobiti!

Distributeri telekomunikacijske opreme i komponenti - veletrgovci koji se bave plasmanom proizvoda za daljnju prodaju value added resellerima, dilerima i maloprodaji. U hrvatskom slučaju, ova kategorija također učestvuje i u prodaji krajnjim korisnicima.

Tri su glavna razloga strmoglavoga pada distributera. Prvi uključuje povećanje broja pružatelja telekomunikacijskih usluga koji zbog prirode posla vrlo brzo rastu i na osnovi većih prihoda istiskuju distributere s popisa pedeset najvećih. Drugi se razlog odnosi na pojačan tzv. subsidizing od strane operatora koji po znatno sniženim ili simboličnim cijenama prodaju mobitele do kojih su došli izravnim uvozom. Treći razlog uključuje recesiju i pad kupovne moći hrvatskoga stanovništva zbog koje je u 2010. općenito smanjen uvoz pa tako i uvoz telekomunikacijskih uređaja. Tab.3.3.

Tablica 3.3.

Članovi TOP 50 hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki, segment distributera telekomunikacijske opreme i komponenti

Rang	NAZIV	UKUPNI PRIHOD		RAST PRIHODA	DOBIT NAKON POREZA		BROJ ZAPOSLENIH		PRIHOD PO ZAPOSLENOM
		2009	2010	2009/2010	2009	2010	2009	2010	2010
1	MOBIS-ELECTRONIC D.O.O.	-	-	-	-	-	-	-	-
2	NOKIA CROATIA D.O.O.	8,962,283	8,578,287	-4.3%	146,766	49,236	8	8	1,072,286
3	Alcatel-Lucent Hrvatska d.o.o.	5,486,934	6,217,659	13.3%	-	500,075	3	2	3,108,830
4	TELECRON D.O.O.	4,598,880	3,662,205	-20.4%	171,330	90,894	5	5	732,441
UKUPNO		19,048,097	18,458,151	-55.2%	318,096	640,205	16	15	5,029,681

Implementatori telekomunikacijskih rješenja

Prošlu godinu po dobru neće pamtili ni implementatori telekomunikacijskih rješenja. Ipak, prošli su znatno bolje od distributera jer bilježe znatniji pad (27,4%) tek u rubrici prihoda. Dobit je toga segmenta pala po ispodprosječnoj stopi od 2,2%. Broj je zaposlenih ostao nepromijenjen u odnosu na kraj 2009., jednako kao i broj poslovnih subjekata toga tipa koji se uspio plasirati na popis pedeset najvećih.

Tvrtka ITeRATIO ostaje najveći hrvatski implementator telekomunikacijskih rješenja, us-

Implementatori telekomunikacijskih rješenja - tvrtke koje nude usluge razvoja, instalacije i održavanja telekomunikacijskih sustava. Na osnovi partnerskih ugovora sklopljenih s vodećim proizvođačima opreme u mogućnosti su osigurati stručnu i kvalitetnu podršku korisnicima svojih usluga.

prkos tomu što se njezin prihod u godinu dana gotovo pa prepolovio. Znatne stope pada prihoda bilježe i Optima OSN Inženjering, Steiner i Vatel. Ima i onih kojima krizna godina i nije previše naškodila. Toj malobrojnoj skupini pripadaju Retel, Timcom i dubrovački Lumiss (koji smo prebacili u skupinu implementatora jer su njegove veleprodajne i maloprodajne aktivnosti stavljene u mirovanje). Tablica 3.4.

Tablica 3.4.

Članovi TOP 50 hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki, segment implementatora telekomunikacijskih rješenja

Rang	NAZIV	UKUPNI PRIHOD		RAST	DOBIT NAKON POREZA		BROJ ZAPOSLENIH		PRIHOD PO
		2009	2010	PRIHODA	2009	2010	2009	2010	ZAPOSLENOM
1	ITerATIO d.d.	-	-	-42.2%	-	-	18	19	-
2	RETEL D.O.O.	20,119,335	21,436,901	6.5%	742,395	783,092	48	47	456,104
3	OPTIMA OSN-INŽENJERING D.O.O.	28,230,299	19,500,070	-30.9%	183,764	113,868	17	17	1,147,063
4	MICRO-LINK d.o.o.	13,882,106	12,752,363	-8.1%	2,005,571	1,156,190	17	17	750,139
5	STEINER d.o.o.	15,782,535	11,192,478	-29.1%	1,191,735	-	30	24	466,353
6	BEL TEL d.o.o.	6,506,842	5,938,517	-8.7%	97,339	6,918	19	24	247,438
7	VATEL d.o.o. za telekomunikacije, elektroniku i usluge	6,798,982	4,327,097	-36.4%	-	-	13	12	360,591
8	TELCOMPACT d.o.o.	4,118,687	3,876,999	-5.9%	766,233	564,642	8	9	430,778
9	STEINER TELEKOMUNIKACIJE d.o.o.	2,898,437	3,202,578	10.5%	85,337	119,082	6	7	457,511
10	LUMISS d.o.o.	2,868,261	3,058,358	6.6%	33,626	3,667	11	12	254,863
11	TIMCOM D.O.O.	2,370,789	2,939,522	24.0%	175,762	120,761	4	4	734,881
12	IstraCom d.o.o.	3,070,013	2,804,172	-8.7%	12,722	-	5	4	701,043
UKUPNO		106,646,286	91,029,055	-27.4%	5,294,484	2,868,220	196	196	735,498

Instalateri i serviseri telekomunikacijske opreme

U ovogodišnji telekomunikacijski TOP 50 uguralo se čak pet instalatera i serviseri. Tako je taj segment koji do 2007. nije imao nijednoga predstavnika na popisu pedeset najvećih sada postao po broju članova veći od distributera i jednak proizvođačima. Treba istaknuti kako je to jedini segment koji je ostvario pozitivnu stopu rasta u jednoj od kategorija jer mu je broj zaposlenih porastao za 7,1%.

Na prvo je mjesto toga segmenta zasjela tvrtka MMM Agramservis, servisni centar izdvojen iz Siemens-a čija djelatnost uključuje, između ostaloga, servisiranje Sony Ericsson i Motorola mobilnih telefona. Ostale tvrtke s popisa bave se izgradnjom ili održavanjem telekomunikacijske infrastrukture, bilo na lokalnoj razini (Zdenko i Telemont)

bilo na razini cijele države (G.S. Telekom).

Instalateri i serviseri prošle su godine ostvarili 0,5% od ukupnoga prihoda te 0,2% dobiti pedeset najvećih. Budući da je njihova djelatnost nešto radno intenzivnija u odnosu na ostale kategorije telekomunikacijskih tvrtki, udio se instalatera u ukupnome broju zaposlenih popeo na 1,8%. Iz svega je vidljivo da ta potkategorija ima zaista ograničen značaj za cjelokupnu hrvatsku telekomunikacijsku industriju. Ipak, jedan manji broj tvrtki koji tu participira iznimno dobro koristi potrebe ponajprije novih fiksnih operatera za izgradnjom vlastite infrastrukture te potrebe operatera i njihovih korisnika za servisiranjem mobitela i ostale telekomunikacijske opreme. Tab.3.5.

Instalateri i serviseri telekomunikacijske opreme – tvrtke koje bave instaliranjem i održavanjem telekomunikacijske opreme i uređaja (primjerice, polaganjem optičkih kablova) za potrebe operatera ili drugih krajnjih korisnika.

Tablica 3.5.

Članovi TOP 50 hrvatskih telekomunikacijskih tvrtki, segment instalatera i serviseri telekomunikacijske opreme

Rang	NAZIV	UKUPNI PRIHOD		RAST	DOBIT NAKON POREZA		BROJ ZAPOSLENIH		PRIHOD PO
		2009	2010	PRIHODA	2009	2010	2009	2010	ZAPOSLENOM
1	MMM AGRAMSERVIS D.O.O.	92,900,136	67,152,341	-27.7%	3,590,612	4,115,874	41	49	1,370,456
2	G.S. TELEKOM d.o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-
3	KOM - SAT d.o.o.	6,200,708	4,659,574	-24.9%	1,015,178	-	24	26	179,214
4	ZDENKO d.o.o.	2,925,249	3,860,357	32.0%	377,478	628,279	15	19	203,177
5	TELEMONTE D.O.O.	3,665,627	2,505,349	-31.7%	171,519	-	16	15	167,023
UKUPNO		105,691,720	78,177,621	-17.3%	5,154,787	4,744,153	96	109	491,081

Zaključak i pogled u 2011.

Hrvatski telekomunikacijski sektor iza sebe ostavlja još jednu tešku recesijsku godinu za kojom će malo tko zažaliti. A do kada će negativni trendovi prevladavati? Slijedi li nam brz izlazak iz krize ili možda dugotrajna mučna stagnacija? Kakvu budućnost može očekivati svaki od segmenata telekomunikacijske branše? Kako bismo kreirali logičnu prognozu, najbolje je zapitati se što se od početka ove godine promijenilo u odnosu na prošlu, odnosno, koji su od bitnih čimbenika ostali nepromijenjeni.

Ponajprije, treba istaknuti da u Hrvatskoj još uvijek vlada krizno ozračje. Pozitivna stopa rasta BDP-a koja se ukazala u drugome tromjesečju tekuće godine zasad djeluje tek kao dobar pokazatelj moguće bolje budućnosti. Krajem prošle godine ukinuta je i druga stopa kriznoga poreza, što je trebalo imati pozitivan učinak na kupovnu moć stanovništva. Ipak, daljnji rast nezaposlenosti (sukladno usporedbi pokazatelja na godišnjoj razini) i problemi vezani za rast tečaja švicarskoga franka poništili su veći dio očekivanoga pozitivnoga učinka na kupovnu moć stanovništva. Tvrtke su i dalje u problemima zbog galopirajuće nelikvidnosti, a ni rast cijena energenata im nije od pomoći.

Kao izravna posljedica liberalizacije tržišta telekomunikacijskih usluga, u igru uključuju novi i sve uspješniji pružatelji telekomunikacijskih usluga.

Od čimbenika vezanih za telekomunikacije, najbitnijim se čini to što posebni namet na mobilnu komunikaciju putem govora i SMS poruka ostaje na snazi. Iako broj korisnika mobilne telefonije i širokopojsnoga Interneta i dalje raste, operatori bilježe daljnji pad prihoda zbog drastičnoga pada prosječne potrošnje korisnika. Zbog sukoba s regulatorom oko cijena najma infrastrukture drugim operatorima, Hrvatski je telekom odgodio većinu ulaganja na izgradnji nacionalne optičke mreže. Problem vlasništva nad komunalnom telekomunikacijskom infrastrukturom poznatijom kao DTK ostaje i dalje neriješen.

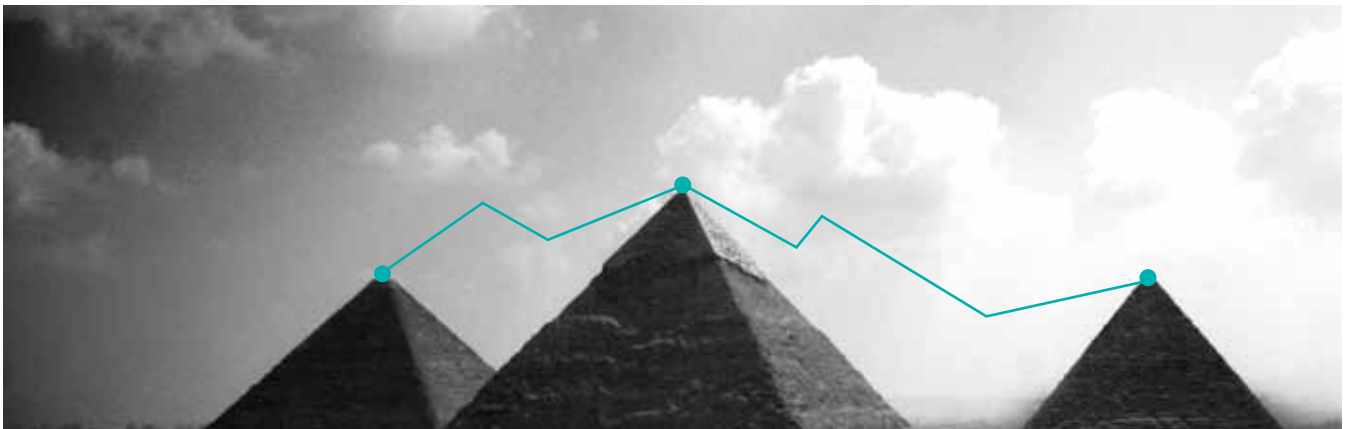
Dakle, osim ukidanja "harača" i stidljivoga oporavka gospodarstva nema drugih pozitivnih vijesti. U samome telekomunikacijskom sektoru nema baš nikakvih naznaka promjene te otužne situacije, a nijansa sveopćega sivila još je možda i pojačana time što je HT zaustavio ulaganja u razvoj optičke infrastrukture. Svatko će se složiti kako je u takvoj situaciji nemoguće očekivati bilo kakav korjenit zaokret, odnosno naglu promjenu trenda. Na osnovi svega napisanoga moguće je predvidjeti samo jedno: nastavak pada prihoda, dobiti i broja zaposlenih u hrvatskim telekomunikacijskim tvrtkama. Zbog laganoga oporavka gospodarstva stope će pada biti nešto niže nego prošle godine.

Hrvatski je telekom odgodio većinu ulaganja na izgradnji nacionalne optičke mreže. Problem vlasništva nad komunalnom telekomunikacijskom infrastrukturom poznatijom kao DTK ostaje i dalje neriješen.

Što se pojedinih segmenata tiče, izvjesno je da će prihodi operatora opet blago pasti zbog već spomenutih poreza koji negativno djeluju na korištenje usluga. Prihodi će proizvođača ovisiti ponajviše o brzini izlaska iz krize država čijim operatorima prodaju svoje proizvode. Oporavak je distributera također iluzorno očekivati zbog niske razine kupovne moći građana i sve jačega trenda izravno uvoza uređaja od strane operatora. Zbog goleme nelikvidnosti i problema u kojima se nalazi većina njihovih mogućih klijenata, patit će i rezultati implementatora telekomunikacijskih rješenja. Nagli će uspon instalatera biti zaustavljen kao posljedica smanjenja ulaganja od strane operatora.

A kad će se sunce napokon pojaviti na prozorčiću? Ako ne bude nove svjetske krize, možda već za dvije ili, što je vjerojatnije, tri godine. Ako se nova kriza ipak zakotrlja, velika je vjerojatnost da će se to dogoditi tek u drugoj polovini tekućega desetljeća.

Pripremio: mr.scKrešimir Alić
voditelj telekom istraživanja - IDC CEMA

LINKS
HARDWARE

KONFIGURACIJE

intel inside™

CORE™ i5

Visibly
Smart

NEW

**POUZDANA I
PROFESIONALNA
RAČUNALA
ZA VAŠE
POSLOVANJE!**

www.links.hr

ZAGREB
Glamočka 1
T: 01 3096-944
prodaja@links.hr

SPLIT
Plančićeva 2
T: 021 385-103
split@links.hr

RIJEKA
Kumičićeva 62A
T: 051 403-777
rijeka@links.hr

ZADAR
Velebitska 8
T: 023 235 055
zadar@links.hr

OSIJEK
Reisnerova 74
T: 031 374 048
osijek@links.hr

VARAŽDIN
Jalkovečka 1
T: 042 660-088
varazdin@links.hr

PULA
Viška 2a
T: 052 638 540
pula@links.hr

SL. BROD
Matije Mesića 3
T: 035 638-740
slavonskibrod@links.hr

KARLOVAC
Radićeva 24
T: 047 658 680
karlovac@links.hr

Intel, the Intel logo, Intel Core and Core Inside are trademarks of Intel Corporation in the U.S. and other countries.